Serie nouă
august 2010
8
(CX)
36 pagini
9 lei

Actualitatea MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Eurovision Classics
Concursuri
Concerte sub... lupă
Adio, "fată dragă"
Români peste hotare
Discuri

În imagine: Mădălina Manole
Foto: www.madalinamanole.ro

Între real şi posibil

Liviu DĂNCEANU

Photo: Mihai Cosma © 2010

Tânjesc, nu mă sfiesc s-o spun, după dovezi că posibilul e mai tare decât realul. De obicei e invers. Viaţa ne demonstrează că arareori posibilul poate fi un punct de pornire; un impuls inerţial. În lumea muzicii noastre posibilul e doar probabil. Ori, mai curând, improbabil. Poate pentru că e greu să reînviem din propria cenuşă. Sau întru cât suntem văduviţi de o elementară maniabilitate.

Aşa am transformat efervescenta noastră viaţă corală într-un munte de scrum, din care, de vreo două decenii, abia mai mijeşte câte-un ficel de fum. Chiar dacă, secole de-a rândul, cântul vocal la români a surprins întotdeauna cu resursele sale regenerative. (Până şi atunci când, în "epoca de aur", manifesta convenţionalitate creativă ori o durabilă precaritate !). Am fost una dintre culturile muzicale cu o solidă infrastructură corală. Aproape în fiecare aşezare mai a cătării funcţiona un cor sau măcar un ansamblu vocal, capabil să ruleze un repertoriu cât de cât rezonabil. Sub semnul lor, aveam posibilitatea să experimentăm voluptatea de a tranşa meciul nostru cu platitudinea şi mediocritatea. Şi nu mi se pare deplasat să constat că, în România socialistă, solidaritatea dintre membrii unui cor ori dintre formaţiile corale au constituit modalităţile marcante de ne aliniere şi protest de masă, un fel de variaţiune incipientă a societăţii civile. De multe ori, cântatul într-un cor era o formă de supravieţuire. Dar şi de performanţă. Din acest punct de vedere, activitatea corală s-a impus ca una dintre realităţile cele mai pregnante ale „epocii de aur", rod al talentului unora şi al cutezanţei altora. Lecţia bine asimilată a necesităţii reuşea, în cazurile fericite (şi nu erau puţine !), să obţină sau măcar să mimeze succesul. Dar cel mai important aspect era cel legat de putinţa unei apropieri, care se dovedea mai puternică decât tot ceea ce, virtual, îndepărta.

Astăzi, piedica majoră este că nu reuşim să identificăm un principiu de comuniune, care să fie mai trainic decât tot ceea ce, actual, ne desparte. Poate că de aceea s-au risipit corurile noastre. Iar mănoasa noastră viaţă corală s-a redus la un murmur ce nu poate, nicidecum, atrage atenţia. Traversăm o inadecvare multiplă, care ne deturnează de la normalitatea noastră specifică: 1) am părăsit vocalitatea tradiţională, cu accente de echilibru şi discreţie, pentru o alta alogenă, excesivă şi agresivă; 2) am trădat cântul vocal, cu preemţiunea lui latină şi slavă în favoarea cântului instrumental, cu imanenţa lui anglo-saxonă; 3) am înlocuit capacitatea de a practica arta în colectiv, ca variantă suverană a socializării, cu incapacitatea de a ne bucura împreună şi „satisfacţia" de a gusta doar individual din bucatele sonore, ca poartă larg deschisă a însingurării. Nu sunt numai slăbiciuni ale prezentului, ci şi bravade în faţa trecutului. Iată însă că, surprinzător, viitorul musteşte de speranţă. Se spune că, dacă faci binele din interes şi slăbiciune, rezultatul este ignobil şi efemer, iar dacă sădeşti binele din virtute şi forţă, vei converti, cu nobleţe şi durabilitate, posibilul la real. Această a doua cale de a modula realitatea a fost aleasă de Asociaţia Naţională Corală, condusă de Voicu Enăchescu, graţie căreia s-a topit neputinţa de a distinge între proiect şi realitate, de a testa idei, fără referinţă la practică, ori de a trăi sentimentul propriei îndreptăţiri, fără a ţine cont de îndreptăţirile celorlalţi. Aşa s-a născut prima stagiune corală permanentă, ce poartă numele lui Paul Costantinescu, la care au participat ansamblurile corale româneşti cele mai active şi, evident, reprezentative: „Preludiu", „Symbol", „Nicolae Oancea", „Cantate Domino", „Divina Armonie", Nicolae Lungu", „Euterpe", Sfântul Andrei", „Canticorum", „Appasionato", „Consonanţe", „Cuvânt bun", Teodoxa, „Patos", Corul de copii al S.R.R., Corul Catedralei „Sf.Iosif", Corul Arhiepiscopiei Târgoviştei, Corul de copii al Palatului Copiilor. La cât tapaj se face astăzi pentru concerte şi reuniuni muzicale de doi bani, ar trebui să curgă râuri de informaţii despre această vrednică şi necesară întreprindere culturală. M-aş mulţumi însă şi cu o uşoară briză, a cărei adiere să semnaleze, undeva, cândva, încercarea unor manageri şi muzicieni destoinici de a (re)instaura normalitatea. Ori să concedă că posibilul bate consistent, în acest caz, realitatea.

DIN SUMAR

Eurovision Young Musicians 2-3
Concerte sub... lupă 4-8
Concursuri 9
Filarmonica din Ploieşti 11
Pagina corală 12
Concert Vox Artis 13
Universitaria 14-15
Adio, Liana Pasquali! 16
Români în Sydney 19
Ioan Holender. Close up 20
Punctul pe j... azz 21
Adio, Mădălina Manole 22
Concerte 24
Femina 25
Pop-Rock 30
Viorela Filip 32
Discuri 34-35

VIENA

Finala „Eurovision Young Musicians”

Dumitru AVAKIAN

Ne place sau nu să vedem realitatea, iată, pentru a doua ediție - edițiile au fost consecutive, concurentul propus de TVR Cultural, de juriul desemnat de acest canal media, nu a intrat în finala competiției „Eurovision Young MusicianS 2010”.

Şi în acest an, în mijloc de mai, marea finală a avut loc la Viena în piața Primăriei, pe o scenă special amenajată în aer liber. De fiecare dată, începând cu anul 2006 finala acestei competiții organizate sub egida „Eurovision”, coincide cu deschiderea marelui festival vienez al artei, anume Wiener Festwochen. European Broadcasting Union – E.B.U., a fost iarăşi coproducător al acestei spectaculoase manifestări. Muzică de bună calitate, bine cântată, menită a oferi un mare spectacol publicului larg; iar aceasta prin intermediul celor mai tineri şi mai talentați muzicieni. Este menirea acestui spectacol adresat publicului vienez, adresat lumii prin intermediul canalelor de radio şi tv.

Ştefan Cazacu

Am asistat în câteva rânduri, la Viena, pe parcursul a trei ediții la rând, la manifestările ce îşi propun a etala marele spectacol al tinereții, al muzicii, prin intermediul celor mai tineri muzicieni concertişti. În acest an participarea mea a fost posibilă grație sprijinului generos oferit de Primăria sectorului 1, Bucureşti. La Viena, în ediția din acest an, acompaniamentul a fost susținut de Orchestra Simfonică a Radiodifuziunii, ansamblu condus de tânărul, de inimosul dirijor Cornelius Meister.

Din numărul de cincisprezece tineri solişti desemnați de diferitele televiziuni naționale, juriul probelor semifinale a selectat şapte concertişti cu vârste cuprinse între 16 şi 19 ani. Sunt talentați. Sunt bine pregătiți. Recunosc, asistând la spectacol, de asemenea la probele semifinale, mi-a fost dificil să compar o evoluție concertistică la saxofon cu cea de la marimbafon, armonică, vioară, violoncel sau pian… Sunetul se formează altfel. Expresia se comunică altfel.

Un alt juriu, cel al finalei competiției, juriu condus de cunoscutul compozitor şi dirijor maghiar Péter Eötvös şi-a desemnat opțiunea privind distincția supremă, în persoana minunatei flautiste Eva-Nina Kozmus din Slovenia, o apariție scenică şi muzicală cuceritoare; …a prezentat partea finală a spectaculosului Concert de Jacques Ibert.

Pentru a doua ediție consecutiv, concurentul propus de TVR Cultural nu a intrat în finala cea mare, vieneză; ne aducem aminte, cu patru ani în urmă, ultimul concurent român propulsat în finală a fost pianista Alina Bercu din Braşov.

De această dată la Bucureşti, în mijloc de martie, la Ateneul Român, a avut loc etapa finală a competiției naționale, etapă deschisă publicului, realizată cu participarea Orchestrei Naționale de Tineret a României, formație condusă de dirijorul Horia Andreescu. Voi atrage atenția asupra participării cu totul speciale a tinerilor instrumentişti membri ai acestui ansamblu. S-a cântat cu un entuziasm contaminant, cu o acuratețe pe care nu o întâlneşti deseori în cazul evoluției formațiilor profesioniste, la noi.

Am fost martorii unui adevărat spectacol al tinereții, al muzicii, al bunului gust. Miza spectacolului a fost mare. Selectat de juriul național condus de muzicologul Valentina Sandu-Dediu, la cei 16 ani ai săi Ştefan Cazacu (laureat al Premiilor pe 2009 ale revistei noastre) a avut şansa de a intra în grupul celor mai tineri solişti propulsați direct în contextul vieții muzicale europene. Este elev al Liceului de Muzică „George Enescu” din Bucureşti. Dispune de o muzicalitate nativă atent orientată. Este de admirat bunul gust al adresării. Condiția tehnică a acțiunii violoncelistice este valabilă în mod absolut. La Bucureşti, Ştefan a prezentat ultima parte, un spectaculos marş, din Concertul pentru violoncel şi orchestră de suflători de Friedrich Gulda, muzician austriac, compozitor contemporan şi pianist de faimă internațională. Ştefan nu a intrat în competiția finală, de la Viena. A câştigat experiență. A învățat că un concurs se pierde şi se câştigă pe drept; uneori pe nedrept.

A cunoscut rigorile competițiilor cu miză mare.

Ce anume urmăreşte această competiție muzicală

europeană susținută de marea rețea a televiziunilor naționale? În mod evident se are în vedere plasarea tinerilor muzicieni concertişti, a celor mai talentați dintre aceştia, cât mai aproape de preocupările cotidiene ale marelui public. Este o competiție-spectacol pe parcursul căreia, în etapa finală, într-un interval de aproximativ 10 minute, în compania orchestrei, solistul trebuie să cucerească simpatia asistenței, să demonstreze abilități instrumentale spectaculoase, capacități speciale de comunicare artistică.

În marea finală au fost promovați cu şanse speciale soliştii instrumentelor – le voi numi – exotice, anume saxofonul, marimbafonul şi armonica; în ediția precedentă, în anul 2008, a fost promovat un tânăr englez care cânta la muzicuță! Nu pot să nu observ faptul că la Bucureşti, în finala națională, a lipsit cu desăvârşire această categorie de instrumente, promovată cu consecvență în competițiile „Eurovision". Mă refer, spre exemplu, în primul rând la nai, acest instrument atât de spectaculos, de popular la noi, instrument care nu a fost niciodată prezent în competițiile „Eurovision Young Musicians". Instrumentul, solistul acestuia, ar fi stârnit interesul unui public internațional.

Pe această direcție, Televiziunea noastră națională, în mod special TVR Cultural, îşi asumă o mare răspundere privind prezența României în marele circuit internațional al valorilor. S-a ales calea unei prezențe pasive, cu rol de constatare a datelor muzicale oferite de candidați, în baza înregistrărilor magnetice, în fazele jurizărilor anterioare, naționale.

Or, rolul activ al echipelor TVR Cultural trebuie să se manifeste din chiar primele momente următoare finalei ediției vieneze. În licee, în universitățile din țară pot fi depistați tineri naişti, spre exemplu; ar urma să fie antrenați, pregătiți în vederea susținerii probelor care, în final, să ducă la eventuala lor promovare în competiția națională „Eurovision". E drept, aspectele de ordin organizatoric ne dau de furcă şi aici. Poate le depăşim. Poate.

Recital de vioară - Aron Cavassi

C. D. ZELETIN

„Țăndărica bradului", vioara, rămâne fără îndoială cel mai greu instrument. Violonistul este creator cu fiece sunet emis, fiecare dintre ele fiind, la rândul lui, o creație. Sunetul, chiar în obținerea ideală, e purtătorul unei informații privitoare la vârsta celui ce l-a produs. Viața lui trece în timbrul vibrațiilor corzii. Exercițiul ghicirii acestui detaliu biografic îl fac fără voie oricând deschid radioul în mijlocul unei piese pentru vioară. Ghicirea vârstei interpretului îmi oferă o anume voluptate, cu atât mai ațâțătoare cu cât e mai riscantă. Atelierul abstract al acestor reconstituiri sonore e un secret câmp de tragere la țintă. Punctul cel mai înalt, coincidența interpretării cu stilul propriu unei vârste e o matrice, şi ea îmi dictează satisfacția nimeririi. Singura perturbație a acestui sistem o constituie geniul: el răstoarnă totul, el îți aminteşte de zădărnicia construcției tale de norme, uneori înlocuind-o, pentru o clipă, cu impresia de prăbuşire, de haos şi de naştere din nou...

Duminică, 6 iunie 2010, în Salonul de muzică al Palatului Cantacuzino din Bucureşti am asitat la recitalul de vioară al tânărului **Aron Cavassi**, acompaniat la pian de **Smaranda Ilea**. În program, cinci piese: Tommaso Vitali, *Ciaconna*; Giuseppe Tartini, Sonata în sol minor, *Trilul Diavolului*; W.A. Mozart, Sonata în mi minor nr. 21; George Enescu, *Impromptu concertant* şi Henryk Wieniawsky, *Poloneza nr. 1* în re major. Program frumos, interesant: de la rafinamentul din *Trilul* lui Tartini, la neliniştile fugace ale *Impromptu*-ului enescian. Interpretare impecabilă. Ne place să menționăm faptul că Aron Cavassi (elevul profesoarei Carmen Runceanu la Liceul "George Enescu") are un palmares de aproape 40 de premii, dintre care trei mari premii naționale. Dar violonistul de 14 ani are forță şi tensiune imaginativă. Din cele două atât de solicitate mâini, cea dreaptă, posesoare a arcuşului, informează mai mult asupra forței artistului, în sensul dezvăluirii potențialităților de devenire. E important lucrul acesta, fiindcă, în curgerea anilor de autoperfecționare, forța e mai lesne de modelat decât delicatețea, însuşire de cele mai multe ori înnăscută. Finețea neînsoțită de forță rămâne expusă intemperiilor umorii de moment. Având forță, tânărul artist deține ceea ce se numeşte stăpânirea instrumentului, în toată larga plajă de înțelesuri ale acestei noțiuni, de la dulceața notei la desăvârşirea construcției sonore. Iar Aron Cavassi stăpâneşte vioara. Nu numai pentru singurătatea lui, devotată ascezei instrumentului, ci şi pentru sala care îl ascultă cu încântare.

OPINII DE MELOMAN

Eugen TODEA

În luna aprilie 2010, în programul Filarmonicii „George Enescu“ apare o singură compoziţie românească, şi aceea într-un recital: *Sonata a II-a pentru vioară şi pian* de George Enescu…!

Şi totuşi, prin grija a doi muzicieni francezi, am avut satisfacţia ca dirijorul **Alain Pâris** să pună în primul concert simfonic al lunii o piesă contemporană “Veriges de la Croix” de Thierry Escaich (cităm din caietul-program) - “Compozitor, organist şi improvizator recunoscut internaţional, **...** o figură majoră a scenei muzicale contemporane şi una din cele mai originale”. Piesa “Veriges de la Croix”, interpretată cu multă ardoare de orchestra simfonică a filarmonicii noastre sub bagheta lui A. Pâris, este o transpunere în cheie muzicală contemporană a tabloului pictat de Rubens la începutul secolului XVII, cu subiect din mitologia creştină – „Coborârea de pe cruce”. Lucrare cu percuţie amplă care o colorează variat, căreia „(...) i se adaugă o nouă dimensiune, accea a unui anume misticism... ornamentată în maniera unui lamento baroc... Un motiv plin de zbucium... aspectul sonor îmbracă un anumit dramatism...”. O pictură muzicală după un tablou clasic. Executarea în primă audiţie românească, cu participarea cu rezonanţă scântâietoare a tuturor compartimentelor orchestrei, a făcut ca o compoziţie contemporană, înscrisă în cucernicia Săptămânii Patimilor, să fie bine receptată şi viu aplaudată. Concertul simfonic al filarmonicii bucureştene conduse de A. Pâris cu o gestică agitată, dar eficientă, a continuat cu o versiune antologică a *Concertului pentru vioară şi orchestră* de Jean Sibelius, într-o execuţie de o muzicalitate şi virtuozitate deosebite a renumitului de acum violonist **Remus Azoiţei**, iar după pauză *Simfonia în Do major* de Paul Dukas, parcă în primă audiţie românească, unde, între noi fie vorba, poate să şi rămână, întrucât nu spune nimic!

Compozitorul, organistul şi improvizatorul Thierry Escaich a susţinut în Vinerea Mare la Ateneul Român un foarte interesant **recital de orgă** cu piese de compozitori francezi; din şcoala lui Cézar Franck – Ch. Tournemire şi L. Vierne, şi din cea a lui P. Dukas – M. Duruflé şi O. Messiaen, o piesă de clasicul A.P.F. Borly şi o remarcabilă compoziţie proprie – „Trei poeme pentru orgă”, în care povesteşte sentimental despre „apele copilăriei”, „o mască” şi „speranţă de bine”. Interesante şi originale în programul serii au fost însă cele două improvizaţii la orgă propuse de talentatul interpret. Prima, prezentată în stil romantic, a fost un „Preludiu şi fugă” având ca temă o frază muzicală din *Balada* lui Ciprian Porumbescu. Consistentă ca durată, cea de a doua improvizaţie – cu orgă preparată! – a avut ca temă dansul în stil popular românesc din *Rapsodia I-a* de Enescu, pe care l-a prelucrat în caracter contemporan, în câteva variante de ritm. Mi-a amintit un recital de pian în primii ani ai deceniului V din secolul trecut, cu Constantin Silvestri pe estrada Ateneului Român. Marele muzician a propus improvizaţii la teme venite din public. Propunerea a fost făcută de un grup de studenţi de la Şcoala Politehnică şi am ascultat

fascinaţi antologica variaţie improvizată pe cele 4 note care alcătuiesc numele cantorului de la Leipzig: B,A,C,H.

P.S. Opinăm că secretariatul muzical al filarmonicii ar fi fost oportun să propună interpretului o piesă românească pentru orgă, care cine ştie prin ce hazard ar fi putut să ajungă în circuit universal; dar n-a fost să fie...

*

Pentru un sfârşit de săptămână de trei zile la Braşov ne-am programat un concert simfonic, un recital instrumental, eventual la Biserica Neagră, şi o piesă de teatru. Fiind în extrasezon, la mijlocul unui aprilie cam friguros şi cu un soare nu chiar cu dinţi, dar de început de primăvară, a trebuit să ne mulţumim cu concertul săptămânal al Filarmonicii „Transilvania” din Braşov, care este programat în fiecare joi seara în sala Cercului Militar, şi cu slujba religioasă cu orgă, la Biserica Neagră duminică dimineaţă.

Simfonicul din 15 aprilie a fost dirijat de chinezul naturalizat austriac **Jin Wang**, muzician îndrăgit, atât de des prezent pe estradele de concert româneşti. Pianistul **Ion Dragoş Dimitriu**, în prezent student al Universităţii „Transilvania”, un tânăr talentat, clasificat al treilea în finala concursului din luna martie de la Bucureşti pentru *Eurovision Young Musicians*, cu cursuri de măiestrie la Salzburg, Bilbao şi Braşov, a atacat temerar *Concertul nr.2 pentru pian şi orchestră* de Serghei Rahmaninov. A fost viziunea unui foarte tânăr pianist, care la concursul sus-menţionat s-a afirmat cu un concert de Mozart. Cu o tehnică bună, frazare şi muzicalitate relativă, a fost de remarcat în dialogurile cu vioara I. şi flautul. Poate va fi unul dintre urmaşii renumiţilor pianişti care au pornit de la Braşov şi s-au afirmat apoi pe plan internaţional, ceea ce promite. Am remarcat muzicalitatea solistului în cele două bisuri acordate la aplauzele insistente, Bach şi Rachmaninov. După pauză, filarmonica braşoveană sub bagheta lui Jin Wang a interpretat *Simfonia a IV-a* de Brahms. O execuţie în care au excelat partidele de corzi, în special vioara I. cu concert-maestrul Dănuţ Manea, suflătorii de lemn, remarcabil flautistul Ioan Greluş, şi corectitudinea ritmului la timpane. Disonanţe şi decalări am sesizat la alămuri, în special la corni, în primele două părţi ale simfoniei, aşa că la aplauze credem că remarcarea acestei partide nu a fost justificată. Întreaga simfonie a fost pare-se prea accentuată de dirijor pe *forte*, dar este greu să fii mulţumit de audiţie în sala Cercului Militar Braşov, care nu are o minimă amenajare pentru concertul unei orchestre simfonice.

Duminică dimineaţa, slujba evanghelică de la Biserica Neagră (încălzită). Rugăciunile presbiterului au alternat cu acordurile grave la orga de concert a bisericii, măiestrită de venerabilul **Eckart Schlandt**. După sfârşitul slujbei, la mica orgă de acompaniament din altar s-a aşezat **Steffen Schlandt**, cu care întreaga asistenţă din biserică a cântat, după o partitură distribuită la intrare, o rugăciune compusă special pentru enoriaşii celebrei biserici din Braşov, de Peter Strauch în 1978. La sfârşit, germanul **Michael Schöll** la trompetă (a studiat la Univ. „Transilvania”) acompaniat de Steffen Schlandt la orgă, au „suflat” cu evlavie un Choral de Bach în transcripţie pentru trompetă. Slujba religioasă şi manifestarea muzicală au durat cca o oră.

<u>Pentru melomani</u>: Biserica Neagră a difuzat Calendarul muzical al anului 2010, an în care oraşul Braşov aniversează 775 de ani de atestare documentară.

În stagiunea de vară concertele de orgă vor avea loc astfel: în lunile <u>iunie şi septembrie</u> în fiecare marţi, la orele18, iar în lunile <u>iulie şi august</u>: în fiecare marţi, joi şi sâmbătă la orele 18. Sunt programaţi organişti din Germania, Elveţia, Franţa, Canada, Italia, Ungaria, România. Între 14 şi 17 octombrie se va desfăşura a IX-a ediţie a Festivalului „Musica Coronensis”.

Stil

Corina BURA

Un concert deosebit de interesant şi bine gândit a încheiat luna aprilie la Filarmonica „George Enescu" avându-l la pupitru pe dirijorul de origine mexicană **José Areán**, solist fiind tânărul violonistul rus **Sergey Malov**. Programul s-a deschis într-un ambient sonor elevat, cu *Variaţiunile simfonice pe o temă de Haydn, op.56 a*, în sonurile vibrante ale tonalităţii Si b major, lucrare aparţinând ilustrului **Johannes Brahms.** Cele 8 inelele variaţionale au fost integrate în desfăşurarea sonoră fără a-şi pierde caracterul şi individualitatea, ceea ce demonstrează o înţelegere superioară a textului muzical. Impresionant şi expresiv a fost momentul apariţiei ritmului punctat, al variaţiunii a şaptea – Siciliano – şi solemnitatea finalului, el însuşi structurat pe principiul variaţiunii polifonice de tip Passacaglia sau Ciaccona. Întregul opus reprezintă o mostră de mare virtuozitate componistică prin care Brahms dă măsura uriaşei sale capacităţi de sinteză. Violonistul Sergey Malov s-a dovedit a fi un interpret ideal al *Concertului în mi minor pentru vioară şi orchestră* scris de **Felix Mendelssohn – Bartholdy**.

José Areán

Deşi aparţin unor şcoli cu totul diferite, Malov s-a ataşat, la fel ca şi Dubach, de natura cantabilă a lucrării, mult mai prezentă la Mendelssohn decât la Edouard Lalo. Malov este o natură sensibilă care se dezvăluie prin sunetul său foarte frumos, prin fraza elegantă şi printr-un simţ deosebit al mişcărilor interioare din cadrul acesteia. Tehnica sa este briantă, ceea ce însemnă claritate, velocitate, stăpânirea perfectă a trăsăturilor de arcuş chiar pe cele mai dificile catene, toate acestea fiind subordonate expresivităţii. Cu toate că, în general, interpretarea a respectat recomandări deja tradiţional,e fantezia sa a găsit totuşi câteva momente în care să evadeze din tiparul „clasic", în cadenţă, la repriza mişcării secunde şi în finalul strălucitor unde a beneficiat şi de susţinerea optimă a flautelor. José Areán s-a arătat a fi un partener extrem de atent la toate intenţiile solistului realizând un acompaniament de clasă. Malov este un artist complex şi stăpâneşte cu aceeaşi măiestrie viola şi viola barocă. Abilităţile interpretative şi viziunea stilistică au făcut obiectul bisului, nu mai puţin decât transcripţia pentru vioară a celebrei *Toccate şi fugi în re minor*, emblemă a artei organistice bachiene, în care şi-a dezvăluit, dacă mai era nevoie, arta emisiei sonore diferenţiate preluată din construcţia registrelor orgii, gândirea muzicală superioară şi echilibrul. Pe parcursul minutelor în care se desfăşurau cascadele ornamentale pe pilonii nevăzuţi dar mereu prezenţi ai savantei construcţii, sala Atheneului Român a intrat într-un fel de imponderabilitate, fascinată de magia pe care o degajau nu numai vioara lui Malov, ci şi figura sa spiritualizată.

Astfel că pauza nu a făcut decât să acorde un respiro pentru continuarea incursiunii în lumea Barocului, de data aceasta printr-o lucrare extrasă tot din repertoriul organistic : **Dietrich Buxtehude,** *Ciaccona în mi minor,* prelucrată pentru ansamblu instrumental de **Carlos Chávez**, unul dintre cei mai reprezentativi compozitori latino-americani din generaţia sa şi unul dintre cei mai de succes orchestratori.

Pentru prelucrarea din 1936, Chavez ia în considerare caracteristicile orgilor nord-germane pentru care Buxtehude a conceput corpusul său organistic şi realizează prin aparatul orchestral tocmai acea demnitate, solemnitate caracteristice ciacconei, nu întâmplător aleasă, dată fiind apartenenţa sa la un spaţiu hispanic. Ca şi în cazul Variaţiunilor de Brahms, José Areán a realizat monumentalitatea construcţiei, fără a pierde din vedere expresia temei şi a metamorfozelor impuse de învelişul orchestral.

Concertul s-a încheiat cu o suită alcătuită din muzica baletului *Pasărea de foc* scrisă de **Igor Stravinski** pentru Baletele ruse. Această muzică nu mai are nevoie de nici o recomandare, în ideea că este atât de bine scrisă încât se cântă cumva de la sine. José Areán posedă simţul culorii, implicit al contrastului, iar suita oferă din plin pretextele realizării unei atmosfere de basm în care plutesc armonii de extracţie debussy-iană, urmând ca în *Dansul infernal al lui Kaşcei* Stravinski să se dezlănţuie temperamental.

Cu toate că la o vedere superficială acest parcurs care pleacă de la Baroc şi ajunge la opera unuia dintre titanii componisticii secolului al XX-lea poate apărea eclectic, iată că o selecţie inteligentă a lucrărilor şi o viziune dirijorală integratoare realizează punţi solide peste secole în ideea unei Surse Sonore Unice care îşi trimite cu dărnicie mesajele.

Ziua Europei

Tanța DIACONESCU

Un concert duminical susținut pe scena Ateneului de orchestra **Simfonia-Bucureşti** (ansamblul alcătuit şi manageriat de reputatul dirijor Florin Totan) sub o ceremonioasă titulatură – 9 mai, "Ziua Europei" – s-a detaşat total, prin repertoriul ales, prin tinerețea instrumentiştilor, a solistului, a dirijorului şi a publicului, din penumbra politicoasă a momentelor culturale oficiale.

„Povestea" celor trei compozitori **europeni**, G. Rossini – *Uvertura operei Il Signor Bruschino* – W.A. Mozart – *Concertul nr. 9 pentru pian şi orchestră* K.V. 271, „Jeunehomme" – F. Mendelssohn Bartholdy – *Simfonia nr. 4 în La Major* „Italiana" – a început-o, cu o vervă uşor autoironică dublată de reflecții muzicale nuanțate, Vladimir Popescu-Deveselu. Iar protagoniştii au demonstrat-o strălucit nu doar prin entuziasmul tinereții, cât printr-o neaşteptată cotă a unui profesionalism autentic, asumat cu o responsabilitate îndreptată spre împliniri viitoare superioare.

O orchestră simfonică redusă – din considerente financiare ce întunecă viața culturală a întregii planete – la dimensiunile minime ale cerințelor timbrale, se susține numai prin **calitatea** necosmetizată a instrumentiştilor săi. Glumă ori farsă muzicală, uvertura rossiniană a solicitat aşadar interpreților, pe lângă acuratețe intonațională, o precizie ritmică şi o exactitate a ripostelor timbrale fără stagnări licențioase, cerințe pe care dirijorul croat **Marc Cikes** le-a urmărit, la rândul său, cu promptitudine, cu maximă seriozitate dar şi cu o nedisimulată emoție.

Expresiv şi riguros totodată, gestul dirijoral autoritar, lipsit de echivoc, nu a lăsat orchestrei nici o posibilitate de glisare înspre eventuale soluții stilistice anterioare, neconforme cu propriul canon interpretativ. Şi nu s-a înşelat. Paginile mendelssohniene au fost pline de lumină şi virtuozitate dialogală iar acompaniamentul la partitura solistică în deplină consonanță cu intențiile şi elanurile interpretative ale pianistului.

La cei 16 ani ai săi, **Cristian Sandrin** vădeşte, prin naturalețea cu care se plimbă pe claviatură, o uimitoare afectivitate pianistică. Micul virtuoz, laureat la multe şi prestigioase concursuri, trece fără efort granița dintre cerințele tehnice ale textului şi reflecția nuanțată stilistic a acestuia. Instrumentul îi răspunde cu uşurință pe o largă scală a intensităților iar solistul s-a dovedit a fi, în pofida vârstei, un plăsmuitor inventiv, lucid şi sensibil al aforisticelor sonorități mozartiene.

Când animate, prin claritate şi robustețe, alteori patetice sau doar vesele, dar niciodată lipsite de energia generoasă a sincerității, acestea au fost mesajele muzicale pe care Cristian Sandrin, dirijorul Marc Cikes alături de orchestra **Simfonia-Bucureşti** le-au transmis celor veniți să-i asculte, înnobilând titulatura de **stagiune educativă** atribuită sporadicelor concerte matinal-duminicale.

VIRTUOZII

Adrian Leonard MOCIULSCHI

La Brăila, frumosul oraş dunărean care a dat istoriei muzicii pe Iannis Xenakis, s-a desfăşurat cea de a doua ediție a Concursului Național de Pian "VIRTUOZII". Organizarea unei astfel de competiții a constituit o inițiativă cu atât mai laudabilă cu cât aceasta s-a adresat preponderent copiilor - deopotrivă elevi la şcolile populare de arte sau liceele de muzică. Numărul foarte mare al participanților, respectiv peste 120 de copii şi tineri din toate colțurile țării, a depăşit aşteptările.

Vlad Alexandru Ciotescu

Prințese îmbrăcate în elegante rochițe şi chipeşi cavaleri în ținută de gală, au urcat, rând pe rând, pe scenă, demonstrând virtuți demne de ucenicii Euterpei: **dăruire**, **talent** şi multă, foarte multă **muncă**. Spre delectarea unui public pe cât de entuziast pe atât de numeros, micii pianişti au confirmat, prin exemplul personal, că doar virtuozi s-au înscris în concursul de pian... "VIRTUOZII" !

În lipsa unor piese impuse, liberul arbitru lăsat profesorilor de pian şi elevilor concurenți în a-şi fi ales lucrările cu care au participat în concurs, a relevat o importantă constatare şi anume că, alături de muzica clasică, muzica secolului XX se bucură de un egal interes. În timp ce în Capitală începea SIMN, la Brăila am putut asculta muzica unor compozitori impresionişti, precum C. Debussy, sau neoclasici, ca D. Şostakovici, alături de exponenți ai creației naționale (S. Drăgoi, P. Constantinescu, etc.).

Sarcina de atribuire a premiilor nu a fost deloc una uşoară, având în vedere nivelul performanței şi pasiunea tuturor copiilor implicați în această competiție. Membrii juriului, (doamnele **Ioana Maria Lupaşcu**, solist concertist al Filarmonicii din Ploieşti, **Adriana Burcă**, **Mircea Bogatu** şi **Mircea Petrescu**, profesori), au răsplătit truda micilor participanți cu premii, medalii şi plachete onorifice. Dar dincolo de diplomele primite, cel mai important lucru l-a constituit, pentru copii, mulțumirea de fi putut cânta într-o audiție publică în fața unei exigente comisii, într-un context competițional de anduranță. Din rândul acestora s-a remarcat tânărul în vârstă de 10 ani **Ciotescu Vlad Alexandru** din Timişoara (clasa profesor Steluța Dinulescu), prin dăruirea şi sensibilitatea sa artistică impresionantă. Deşi nevăzător, Vlad a demonstrat că dragostea pentru muzică poate învinge orice obstacol, iar bucuriile muzicii pot revela adevăratele frumuseți spirituale ale lumii. A fost distins cu Premiul I la secțiunea la care a participat şi nominalizat pentru Marele Premiu Trofeul "VIRTUOZII".

În disputa acerbă pentru mult râvnitul trofeu s-au angajat micuța **Gârlea Eva Maria** (distinsă cu Premiul I la secțiunea în care s-a înscris) şi tânărul **Şarpe Leonard** (laureat tot cu Premiul I la categoria lui de vârstă). Ambii finalişti au cântat cu maturitate, evidențiind mai presus de virtuozitatea tehnică acel "ceva" care nu se poate cuantifica pe căile rațiunii ci doar simți prin interpretările însuflețite cu talent. Trofeul "VIRTUOZII" a plecat la Iaşi, fiind decernat Evei Maria Gârlea (clasa profesor Ioana Stănescu), în ovațiile publicului. Şi, pentru a încheia apoteotic această manifestare artistică de excepție, **Maria Ioana Lupaşcu** a coborât din loja juriului pentru a urca pe scenă, unde a interpretat magistral 3 lucrări ale compozitorului omagiat anul acesta: Frederic Chopin. Spiritul excelenței a încununat astfel această sărbătoare a tinereții, muzicii şi frumosului.

Armonii de primăvară

Corina BURA

Instalarea treptată a mult aşteptatului anotimp în care ziua devine triumfătoare aduce cu sine revederea unor binecunoscuţi şi bineapreciaţi concertişti ai scenelor bucureştene. Astfel, dirijorul **Francisco Rettig** s-a aflat pentru două concerte consecutive la pupitrul Orchestrei Naţionale Radio, primul dedicat creaţiei lui Robert Schumann, de la a cărui naştere se împlinesc anul acesta 200 de ani, al doilea orientat spre acel repertoriu al muzicii franceze penetrat mai mult sau mai puţin de idiomele hispanice. Programul concertului din 23 aprilie a.c. a cuprins trei creaţii selectate din opera lui **Maurice Ravel**, două aparţinând iniţial repertoriului pianistic, ulterior rescrise de autor, de acest geniu formidabil care intuieşte perfect potenţialul acestui instrument gigant numit orchestră: *„Alborada del gracioso”*, extrasă din ciclul *„Miroirs*”, prelucrată pentru orchestră în 1918, un lanţ de teme „ameţitoare”, presărat cu efecte chitaristice, marcat de ascuţite contraste dinamice, plin de virtuozitate şi *„Pavană pentru o infantă defunctă”* - în care aduce un colorit orchestral impresionist, prin armonii de septime şi none, prin discrete iregularităţi care sunt de fapt constituente ale Frumosului. Solistul concertului a fost virtuozul **Alexandre Dubach** în *Simfonia Spaniolă* de **Édouard Lalo**, scrisă între 1873-74. Preferinţele solistului pentru un anumit tip de muzică romantică sunt bine cunoscute, iar opţiunea pentru acest opus a fost cum nu se poate mai bine venită în circumstanţele în care repertoriul violoniştilor concertişti s-a concentrat în ultimul timp pe preclasici sau pe neoromanticii şi neoclasicii ruşi. Simfonia Spaniolă este cel de-al doilea concert pentru vioară din cele patru pe care le-a scris Lalo, pe lângă multe alte piese şi lucrări camerale pentru vioară sau pentru violoncel, poate pe nedrept uitate. Nu trebuie trecut cu vederea faptul că Lalo a studiat foarte serios vioara cu unul din străluciţii pedagogi ai epocii, François Antoine Habeneck, şi că el însuşi a fost violist în Cvartetul Armigaud. Din creaţia sa pot fi desprinse trăsături dramatice foarte convingătoare, uimitoare diferenţieri ritmice, o „trioletizare” a structurilor, după cum s-au exprimat unii critici, şi un simţ cu totul special, complex chiar, pentru feluritele culori ale sonorităţii, toate acestea fiind mult apreciate de Claude Debussy. Astfel, Lalo poate fi considerat un antemergător al Impresionismului şi în acest spirit este oportun să luăm în considerare problematica Simfoniei Spaniole şi nu numai ca un moment de virtuozitate pe melodii cu parfum meridional. Alexandre Dubach a avut în vedere aceste argumente imprimând tuturor temelor un caracter predominant liric, evitând accentele exagerate sau glissandele focoase, care abundă în cele mai multe interpretări.

Alexandre Dubach

Această manieră, pe care o putem denumi rafinată, mai „franţuzească”, a fost menţinută pe parcursul primelor patru părţi unificând muzica în pofida caracterului contrastant al mişcărilor. Finalul, încărcat de atmosferă sărbătorească, s-a desfăşurat alert, într-un flux continuu, con brio, chiar dacă au mai existat unele mici decalaje între orchestră şi solist. Forma optimă şi buna dispoziţie a solistului au continuat în cele 3 bisuri oferite: Capriciile nr 13 şi 1 de Niccolò Paganini şi o temă cu variaţiuni/ imn de Julius Ernst Wilhelm Fucik. Concertul s-a încheiat cu *Suita a doua* extrasă din baletul-simfonie coregrafică *Daphnis şi Chloé* scris/ă pentru baletele ruse în 1909. Este cea mai amplă lucrare scrisă de Ravel, considerată cea mai bună, tipic impresionistă, o capodoperă a genului orchestral. Amplului aparat îmbogăţit cu tam-tam, maşină de vânt, trianglu, tobă mare, tobă mică, castaniete, tamburină, celesta, crotales, glockenspiel 2 harpe i s-a alăturat şi partea corală susţinută de Corul Academic Radio condus de Dan Mihai Goia, iar Francisco Rettig a evoluat pe tonuri şi culori orchestrale deosebite, creând acea atmosferă extatică specifică evocărilor mitice.

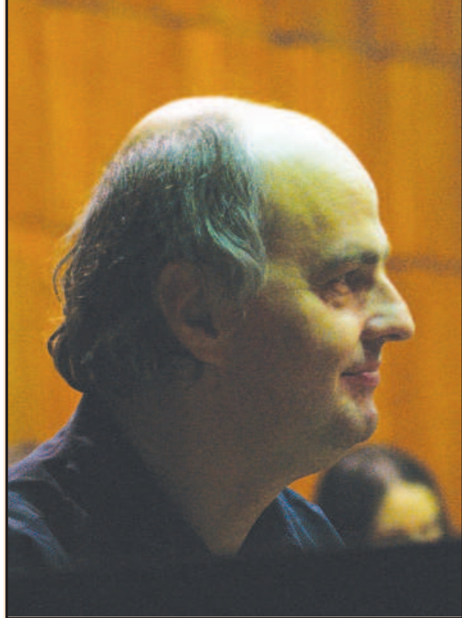

Francisco Rettig

Aniversare

Corina BURA

Societatea Filarmonică din Câmpina a împlinit 20 de ani! Cu siguranţă, puţine asemenea organizaţii culturale au rezistat fluctuaţiilor acestor vremuri curioase pe care le trăim. Faptul că această asociaţie a reuşit să-şi susţină fără abatere activităţile propuse, cu rezultate demne de admirat, se datorează în exclusivitate iniţiatorilor şi organizatorilor, inimoşilor fraţi Ing. Tudor Moisin şi Dr. Maria Christina Moisin.

Într-o lume în care totul are tendinţa de a se transforma în „afacere", iată că mai sunt oameni care fac parte din acea lume rară, care înţelege că grija pentru spirit este de fapt motorul secret care împinge o societate spre progres. Astfel, prin imense eforturi materiale proprii, susţinuţi logistic şi de către un mic eşalon al autorităţilor locale, timp de două decenii au căutat să realizeze câte ceva în acest sens pentru mica dar cocheta aşezare prahoveană, odinioară renumită pentru bunăstarea pe care o aduceau afacerile cu petrol. Şi fiindcă puterea exemplului este contaminantă, astăzi în Câmpina se desfăşoară independent activităţile muzicale ale asociaţiei *Sempre Concerto* alături de un Concurs de vioară care are loc o data la 2 ani, toate prin grija violonistei Cornelia Bronzetti, la rândul ei născută în acest oraş.

Viniciu Moroianu

Din motive obiective - sala Casei de Cultură nefiind disponibilă la acea dată - concertul simfonic „de primăvară" a avut loc la Bucureşti, la Universitatea Naţională de Muzică, în sala „Sergiu Celibidache", pusă la dispoziţie cu generozitate de către rectorul instituţiei, prof. univ. dr. Dan Dediu. Orchestra, care a fost amplificată numeric prin participarea unor studenţi de la Conservator (ca să folosim denumirea mai veche, clasică dar atât de frumoasă a acestei instituţii)a fost condusă de dirijorul Răzvan Luculescu. Afişul promitea un program integral „Schumann" în ideea aniversării bicentenarului naşterii compozitorului. Până în cele din urmă din programul schumannian s-a păstrat lucrarea „de rezistenţă", de fapt marea atracţie a tuturor simfonicelor, concertul cu solist. Pianistul Viniciu Moroianu, care şi-a încheiat astfel o stagiune solistică excelentă, face parte tot din aceeaşi categorie de oameni-artişti rafinaţi, care înţeleg că actului interpretativ trebuie să-i dai valoare în sine indiferent de circumstanţele în care are loc. Din acest motiv cariera lui Viniciu Moroianu este una care se împlineşte mereu pentru că natura sa artistică este străbătută de un profund umanism. Revenind la *Concertul pentru pian în la* de **Schumann,** Viniciu Moroianu a oferit o interpretare extrem de bună, tulburătoare chiar prin echilibrul clasic (în forme) – romantic (în conţinut) pe care l-a sesizat şi imprimat neliniştitorului discurs sonor. Într-o formă vitală şi tehnică excelentă, pianistul a oferit în bis întregul final al lucrării spre marele entuziasm al unei săli arhipline – ca fapt divers, drumul până la Bucureşti nu a constituit nici un impediment pentru iubitorii de muzică, susţinătorii şi membrii Societăţii Filarmonice din Câmpina, mai ales că vremea s-a dovedit un veritabil aliat. Dacă mişcarea secundă şi finalul opusului schumannian sunt alcătuite pentru a respecta parametrii clasici de contrast şi de bravură, prima parte – ca de altfel la majoritatea concertelor pentru solist şi orchestră (cu excepţia celor de Brahms, care sunt atât de elaborate încât cu greu s-ar identifica unele momente de „relaxare") reprezintă din punct de vedere al conţinutului esenţa întregului. Fără a greşi, credem că în interpretarea acesteia Viniciu Moroianu s-a identificat cu muzica, trăind acelaşi tumult sufletesc pe care Schumann l-a aşternut pe portativ.

Simfonicul din 26 iunie, din Studioul "M. Jora" a readus-o şi pe soprana Ştefania Tiron, binecunoscută „veterană" şi solistă a Corului Madrigal în *Laudate Dominum* din *Missa în do minor* de **W. A. Mozart**. Vocea sa cu timbru angelic a reliefat textul sacru cu o deosebită sensibilitate. Ne-am adus aminte de o zicală italiană care spunea: *Se non e vero e ben trovato*, într-adevăr imnul de laudă, care a înlocuit neaşteptat aria din oratoriul „Paradis şi Peri" de Schumann, a fost cu atât mai potrivit pentru susţinerea providenţială de care activitatea Societăţii Filarmonice din Câmpina se bucură de două decenii.

Răzvan Luculescu

Împliniri

Duminică 6 iunie, s-a încheiat la Bucureşti concursul de interpretare instrumentală "***Talente împlinite***". Ineditul său constă în faptul că scopul propus este acela de a demonstra în ce măsură elevii claselor liceale, cărora le-a fost destinat, pot performa în interpretare **la un al doilea instrument** pe care încep să-l studieze începând cu clasa a V-a. Aflat la a patra ediţie, concursul s-a desfăşurat pentru a doua oară pe 2 secţiuni: secţiunea interpretare

instrumentală (solo şi duet) şi secţiunea de creaţie. Dacă în cadrul primei secţiuni elevii s-au remarcat prin abordarea unor lucrări de referinţă din creaţia pentru pian (Bach, Beethoven, Chopin, Grieg, Albenitz, dar şi Silvestri, Paladi), în cadrul celei de-a două secţiuni aceştia au demonstrat preocupări deosebite şi talent pentru creaţie (pentru pian, voce şi pian, vioară şi pian) chiar dacă, încă aflaţi în etapa de formare, nu stăpânesc pe deplin tehnica compoziţiei. Juriul concursului, fiind compus din membri profesori ai Liceului de Muzică "G. Enescu" şi avându-l ca preşedinte pe distinsul compozitor, prof. univ. dr. Dan Bălan, a demonstrat profesionalism în stabilirea cât mai corectă a rezultatelor finale.

Iniţiatoarea şi organizatoarea concursului este doamna prof. dr. Anca Doina Paron-Florištean care, cu multă tenacitate, competenţă şi profesionalism a reuşit să impună acest concurs în panoplia concursurilor şcolare prin calitatea cu care a alcătuit conţinutul acestuia, juriul concursului şi mai ales efortul depus pentru organizarea şi desfăşurarea lui în bune condiţiuni. Parteneri în reuşita acestui concurs au fost Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, Editura Muzicală şi Asociaţia Italienilor din România care au oferit premii şi au sprijinit buna desfăşurare a acestei manifestări competiţionale. De asemenea, menţionăm sprijinul acordat de Inspectoratul şcolar al Municipiului Bucureşti şi mai ales de conducerea Liceului de Muzică "George Enescu", care a oferit concursului spaţiul de desfăşurare.

„Talente împlinite" este un concurs necesar şi benefic prin mesajul său direcţionat către elevii şi profesorii din liceele de muzică, convingând totodată prin calitatea profesională şi organizatorică pe care a demonstrat-o. Parafrazând un vechi proverb care spunea: „ câte limbi cunoşti, de atâtea ori eşti om", putem afirma cu convingere: cu cât elevii noştri vor descifra tainele mai multor instrumente, cu atât îşi vor desăvârşi pregătirea artistică şi vor deveni muzicieni împliniţi.

Lucia Crinela GORGĂNEANU

Prietenii muzicii

Concursul internaţional "Pro Piano-România" este o competiţie de tradiţie (anul acesta a împlinit 14 ani), întemeiat cu intenţia de a veni deopotrivă în sprijinul tinerilor pianişti în afirmare, precum şi a celor care sunt deja o prezenţă pe scenele de concert, sub auspiciile sale luând fiinţă în anul 1997 festivalul "Prietenii Muzicii". Ajunsă la cea de a VIII-a ediţie, reuniunea de la Bucureşti s-a desfăşurat în sala "Elvira Popescu" a Institutului Francez. S-au oferit premii de participare, de merit, de excelenţă şi premii speciale. Luni, 7 iunie au concurat elevi ai şcolilor şi liceelor de muzică din Bucureşti şi din ţară (secţiunea A). În afară de distincţiile menţionate s-au acordat 3 mari premii: Soare Egizia Daria, Tolea Ştefan şi Tănase Ioana. Marţi, 8 iunie au participat elevi care studiază pianul ca instrument opţional în cadrul şcolilor şi liceelor de muzică precum şi cei proveniţi din sistemul particular (secţiunea B). Marele premiu al zilei i s-a acordat lui Angheliu Andru. Cea de a treia şi ultima zi a festivalului s-a consumat miercuri, 9 iunie, competitorii fiind elevi ai secţiunilor A şi B cărora li s-au alăturat cei care au interpretat piese la 4 mâini (secţiunea C), beneficiarii a câte unui mare premiu fiind Popa Ioana, Bordeanu Cătălina Andreea şi Pădureanu Alexandru. Am remarcat bucuria cu care s-au prezentat competitorii, prezenţa scenică, grija pentru detalii (inclusiv cele de natură vestimentară) şi seriozitatea în selectarea repertoriului (un loc de cinste revenindu-i muzicii româneşti). Este rezultatul unei munci perseverente, al acelui binom alcătuit din elev şi profesor, dispus la multe sacrificii şi ore de studiu. Juriul a fost alcătuit din profesori ai liceelor de muzică, sub competenta organizare a preşedintei Fundaţiei Culturale "Pro Piano-România", prof. Stela Avesalon. Şi pentru că Cireşar semnifică nu numai momentul de bilanţ al unei activităţi desfăşurată în ultimul an, ci şi începutul unui binemeritat debut de odihnă să urăm tuturor prietenilor muzicii vacanţă plăcută...

Rodica DĂNCEANU

Concert de muzică veche românească

Corina BURA

Organizarea unor stagiuni de concerte camerale (pentru ansambluri variabile) în incinta unor muzee şi castele (unele mai mici, de tip *palazzino*), aparţinătoare unor epoci şi stiluri arhitectonice diverse, a lărgit considerabil spaţiul în care artiştii îşi pot etala talentul. Centrul Cultural al Palatelor Brâncoveneşti, cu referire directă la Palatul Mogoşoaia, este de doi ani **şi** spaţiul alocat unor concerte săptămânale organizate sub patronajul Societăţii Române de Radiodifuziune care funcţionează sub titulatura de *Stagiunea Muzicală la Palatele Brâncoveneşti / Mogoşoaia*, acţiune coordonată, în acelaşi timp comentată cu multă competenţă de către **Sebastian Crăciun**.

Programele urmăresc prin conţinutul lor să puncteze evenimentele cuprinse în calendarul muzicii universale, dar cele care focalizează creaţia românească se bucură de o mare susţinere – să nu uităm că deschiderea *Săptămânii Internaţionale a Muzicii Noi 2010* a avut loc în aceste săli. Cele mai interesante evenimente par a fi cele dedicate muzicii medievale. La 16 mai, formaţia *Imago Mundi* (world music fusion / trans-cultural experience) a oferit un concert de muzică veche românească, dedicat în principal creaţiei lui Dimitrie Cantemir şi a unor compozitori anonimi din aceeaşi epocă, după ce anul trecut o altă formaţie a prezentat o retrospectivă sonoră „Anton Pann".

Imago Mundi – alcătuită din **Cătălin Ştefănescu** (chitară, cobză şi alte instrumente din aceeaşi familie, ca de pildă baðlama, un fel de lăută cu gâtul foarte lung de care se serveau barzii-poeţi), **Oana Mariş** (oboi), **Daniel Ivaşcu** (percuţie la instrumente tradiţionale - darbukka şi bendir), **Sorin Neacşu** (flaut) şi **Ştefan Barbu** (vioară) - a evoluat într-o excelentă pregătire pe un repertoriu alcătuit din 2 Suite instrumentale extrase din *Cartea Ştiinţei Muzicii şi Muzica tradiţională Românească a vremii*, fiecare alcătuită din *Taksim*-Preludiu, *Peşrev*-Improvizaţia propriu-zisă şi *Sâz Semâ'Îsi*-Postludiu, pe modurile *Rast*, respectiv *Buselik Asirani*.

Anumite adaptări şi aranjamente au fost necesare având în vedere că formaţia instrumentală de muzică „clasică" turcă este alcătuită din clarinet, vioară, kanun şi darbuka, iar această misiune i-a revenit binecunoscutului compozitor şi chitarist Cătălin Ştefănescu. În acest context fiecare instrumentist, indiferent dacă a cântat pe instrument clasic (flaut, oboi, vioară sau chitară), a fost implicat şi în susţinerea ritmică pe mici instrumente de percuţie necesare refacerii ethosului din spaţiul în care a vieţuit marele cărturar şi domnitor român. Contactul cu această muzică surprinde prin varietate şi luminozitate, prin aura bizantină dinaintea fatidicului an 1453, mai aerisită şi mai rezervată în preluări care includ în exces secunda mărită. Este adevărat că subtilităţile prin care se diferenţiază cele 2 scări muzicale (turceşti) se percep doar de către un fin cunoscător, dar ceea ce se desprinde din creaţia muzicală aparţinătoare spiritualităţii cantemiriene este faptul că autorul foloseşte idiome melodico-ritmice din muzica orientală la realizarea unei sinteze sonore pe care am putea-o numi moldo-vesteuropeană. Aceasta s-a evidenţiat în mod deosebit prin strategia includerii în mijlocul programului a unei *Suite de piese tradiţionale româneşti* care poate fi comparată cu muzica semnată de Dimitrie Cantemir. Se pot stabili astfel nu atât analogii frapante, cât acea comuniune muzicală izvorâtoare de ethos, un câmp pe care l-am caracteriza astăzi prin expresia „sună româneşte". Raportată la compoziţiile precedente, Suita românească (*Când şi-a pierdut ciobanul oile, Colind* şi *Săraca străinătate*) impune unele tipare care fac apel mai mult la polifonie (imitaţii, heterofonie, isoane) şi la o mare varietate timbrală care, toate, împrumută un caracter modern, apropiat de zona „ecologicului". Suplimentele oferite au fost aranjate tot ca un fel de mică suită, inteligent asamblată pentru a releva diversitatea muzicii româneşti: *Din stele, nu e nici una* de Anton Pann, într-un aranjament instrumental extrem de reuşit, un *Dans trac* (anonim) al cărui profil se individualizează prin complementaritate ritmică şi *Barbu Lăutaru*, cu o temă inspirată, enunţată de flaut şi cobză. Prelucrarea ei creează spaţialitate prin fluenţă, iar combinaţiile ornamentale extind discursul spre un fel de melodie nesfârşită, culoarea şi ritmul generând aşişderea sentimentul vastităţii. În încheiere *Hora*, cu un caracter foarte elegant, a însemnat încă un moment de spiritualitate sonoră românească al acelor vremuri. În sfârşit, bisul bisurilor a fost extras din albumul „Pilgrims": Pierre Attaignant, sec XV - *Branle de Chevaux*.

Imago Mundi (înfiinţată în 2001) este o formaţie de cea mai bună calitate, alcătuită la momentul de faţă din hiperprofesionişti, care şi-a cristalizat stilul şi şi-a materializat ideile artistice prin nenumărate căutări şi în direcţii pe care le-a dezvoltat şi îmbunătăţit de-a lungul timpului. Penultimul proiect, „Pilgrims", se află deja pe suport electronic, ultimul, intitulat „Izvor", care va cuprinde programul interpretat în Sala Scoarţelor din Palatul Mogoşoaia este în curs de difuzare. Urmărindu-i evoluţia s-ar părea că în acest moment a ajuns la formula şi componenţa ideală. Acest lucru presupune un nivel unitar de cultură muzicală şi nu în ultimul rând de cultură generală, ceea ce se şi reflectă în felul de a cânta, în autenticitatea actului interpretativ. Componenţii formaţiei sunt artişti implicaţi total în activitatea pe care o desfăşoară. Cu toate că prelucrările încredinţează la un moment dat fiecărui instrument un rol solistic, s-a remarcat spectaculozitatea prestaţiei lui Cătălin Ştefănescu la cobză şi a lui Ştefan Barbu în *Hora*. Deosebit de expresivă a fost şi susţinerea ostinato-ului ritmic la darbuka (Daniel Ivaşcu), timbrul voit „acid" al oboiului (Oana Mariş) pus în contrast cu cel catifelat al flautului (Sorin Neacşu). Concertul s-a bucurat de un imens şi binemeritat succes şi va fi prezentat la Palatul Cantemir din Istanbul la sfârşitul lunii mai.

Închiderea stagiunii

Filarmonicii din Ploieşti

În 26 iunie 2010, concertul de închidere a stagiunii Filarmonicii *Paul Constantinescu* din Ploieşti a avut loc în aer liber pe o scenă amplasată în centrul oraşului, lângă Palatul Culturii. Iniţiativa s-a dovedit a fi deosebit de inspirată, evenimentul bucurându-se de participarea unui public numeros şi entuziast.

Programul a fost alcătuit din lucrări cunoscute ale repertoriului românesc şi universal purtând semnătura unor creatori de marcă precum Achim Stoia, Ciprian Porumbescu, Edward Elgar, Georges Bizet, Leroy Anderson, Fritz Kreisler şi Johann Strauss. La pupitrul orchestrei Filarmonice s-a aflat dirijorul **Radu Postăvaru**, care a realizat împreună cu ansamblul menţionat o interpretare plină de elan, de strălucire şi exuberanţă, remarcabilă prin precizie, firesc şi rafinament.

Gestica suplă şi viguroasă a dirijorului, în egală măsură sugestivă şi spectaculoasă, a fost pusă în slujba evidenţierii trăsăturilor originale ale lucrărilor interpretate. Am admirat pe rând pregnanţa ritmică, verva şi diversitatea coloristică din cele *Două dansuri din Ardeal* - ***Haţegana*** şi ***Bătuta*** de Achim Stoia, reliefarea convingătoare a arhitecturii şi gradarea inspirată a nuanţelor în lucrarea ***Nimrod*** din *Variaţiunile* ***Enigma*** de Edward Elgar, fantezia şi frenezia cu care a fost redată ***Farandola*** din *Suita* ***Arleziana*** de Georges Bizet, eleganţa, graţia şi strălucirea ***Valsului*** din *Frumoasa balului* de Leroy Anderson, precum şi bucuria, umorul şi impetuozitatea cu care au fost interpretate cele opt lucrări ale lui Johann Strauss: Polca ***Tunete şi fulgere***, ***Palavragii, Tritsh-Tratsh, Marşul persan***, ***La vânătoare***, ***Galopul suspinelor, Tik-Tak*** şi ***Marşul Radetzky,*** care au electrizat publicul (ultima lucrare fiind însoţită de aplauzele spectatorilor, la fel cum se întâmplă în concertele de Anul Nou organizate de Filarmonica din Viena). Aşa cum era de aşteptat, la cererea publicului a fost interpretat un bis tot din creaţia lui J. Strauss.

În cadrul concertului, publicul a avut privilegiul de a-l asculta în trei reprize pe violonistul **Gabriel Croitoru** – solistul Filarmonicii –, care a interpretat ***Balada*** de Ciprian Porumbescu şi două piese celebre din creaţia lui Fritz Kreisler: ***Liebeslied*** şi ***Liebesfreud.*** Spontaneitatea şi creativitatea, îngemănate cu capacitatea de a reliefa fiecare detaliu în parte şi de a extrage semnificaţia lui expresivă şi semantică sunt calităţi care conferă originalitate şi măiestrie interpretărilor sale. Sub arcuşul inspirat al lui Gabriel Croitoru, ***Balada*** lui Ciprian Porumbescu a dezvăluit sensibilitatea poetică, ardoarea şi magia pe care compozitorul le evocă cu atâta sinceritate.

În lucările lui Kreisler, violonistul a dezvăluit alte faţete ale talentului său care au pus în valoare originalitatea şi spiritul rafinat al compozitorului; am admirat măiestria cu care a fost redată o gamă largă de nuanţe şi stări sufleteşti, situate între melancolie tandră, graţie, lejeritate, bucurie şi impetuozitate. Gabriel Croitoru captivează publicul, căruia îi transmite întreaga

emoţie şi frumuseţe elevată a muzicii, făcându-l să vibreze alături de el în demersul interpretativ. Poet şi virtuoz de anvergură în acelaşi timp, violonistul a beneficiat de colaborarea bună a dirijorului şi a orchestrei, care l-au acompaniat cu multă atenţie şi discreţie. Împreună au realizat o interpretare de înaltă calitate, precisă şi suplă chiar şi în momentele de mare vibraţie expresivă.

Fiecare lucrare prezentată în concert s-a bucurat de un binemeritat succes; publicul a apreciat valoarea şi omogenitatea ansamblului orchestral, care, sub conducerea dirijorului Radu Postăvaru, s-a remarcat prin echilibru, unitate şi diversitate. Calitatea, pasiunea şi munca în echipă au fost trăsăturile caracteristice ale unei prezentări competente, care a vizat toate compartimentele orchestrei.

De la alcătuirea repertoriului la realizarea sonorizării în aer liber precum şi a celor mai mici detalii de interpretare, întreaga manifestare a fost o reuşită care a răspuns aşteptărilor şi exigenţelor publicului meloman. Într-o perioadă marcată de crize şi de temeri legate de preocupările cotidiene, protagoniştii concertului – dirijorul, solistul şi orchestra – au reuşit să transmită prin limbajul specific entuziasmul, devotamentul şi bucuria de a dărui arta lor spectatorilor.

Carmen MANEA

Sărbătoare la Alba-Iulia

Cu ocazia sărbătoririi a 80 de ani de la înființarea coralei *Sfânta Treime* a Catedralei Reîntregirii din Alba-Iulia a fost organizată o serie de manifestări ce au marcat acest eveniment.

În dimineața zilei de 22 mai, în aula *Dumitru Stăniloaie* a facultății de Teologie Ortodoxă, în prezența ÎPS Arhiepiscop Andrei al Alba-Iuliei, am participat la simpozionul dedicat aniversării coralei *Sfânta Treime*. A urmat Adunarea Generală a *ANCR*. Un subiect de larg interes a fost Stagiunea corală *Paul Constantinescu*, lansată de *ANCR*, sprijinită de *UCMR* şi *UNMB*. Compozitorul Dan Buciu afirmă: „formații numeroase participante şi de bună şi foarte bună calitate, public interesat şi surprinzător de numeros, politică repertorială diferențiată reprezentând tendințe diferite. Într-un cuvânt, un proiect muzical „viu", care a trăit din plin prin entuziasm, seriozitate, rigoare, profesionalism. Aş evidenția rolul deosebit avut de d-l preşedinte Voicu Enăchescu [...]. Merite deosebite revin şi d-lui prof. univ. dr. Dan Dediu, rectorul *UNMB* precum şi d-nei Irina Odăgescu, Secretar al Secției Corale a *UCMR*".

Membrilor Coralei "Sfânta Treime" aflați în activitate în anul 2010.

Ziua a fost încununată de Concertul festiv de muzică religioasă al Corului *Preludiu* dirijat de Voicu Enăchescu, susținut la Catedrala Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba-Iulia. Am ascultat cu deosebită emoție într-o interpretare remarcabilă: *Hervuicul* de Anton Pann în armonizarea lui I. D. Chirescu, *Tatăl nostru* de Mihail Berezovschi, *Axionul* din *Liturghia în stil psaltic* de Paul Constantinescu, *Aliluia* de Dimitri Vasiliev (solişti Gabriela Mădincă, un glas curat, cristalin, şi Ciprian Mardare, un timbru plăcut, cald), *Irmosul pogorârii Duhului Sfânt* şi *Către Tine Doamne, am strigat* a contemporanilor Iosif Fiț, respectiv Marian Dârvă, *Iubite-voi, Doamne, Doamne, auzi glasul meu* – solist Ciprian Mardare – şi *Stihira a II-a (vecernia glas VIII)* de Nicolae Lungu, *Minune prea mare* de Paul Constantinescu, *Psalmul 123* de Marțian Negrea, şi *Pre Tine Te Lăudăm* din *Liturghia Solemnă* de Sabin Drăgoi. Un concert cu adevărat „solemn", cu un public dornic de a asculta muzică frumoasă, care s-a ridicat în picioare pentru a-i „aclama" pe interpreți.

Manifestările s-au încheiat pe 23 mai cu Liturghia Arhierească la Catedrala Reîntregirii din Alba-Iulia, răspunsurile la Sfânta Liturghie fiind date de Corala *Sfânta Treime*, dirijată de Iosif Fiț şi de Corul *Preludiu*, dirijat de Voicu Enăchescu.

Grigore CUDALBU

Mirajul artei

de Doina Moga

Există cărți care surprind mai multă informație, combustie ideatică şi forță imaginativă decât, aparent, pot fi pe paginile tipărite, şi aici este vorba de mult mai mult decât despre raportul dintre text si context.

Aceste cărți, rare, foarte rare, a căror componentă temporală nu este limitativă, sunt cărți de referință a căror desfăşurare evenimențială exprimă până la identificare conştiința de sine a autorului.

O astfel de carte este **Mirajul artei** de Doina Moga, Editura Muzicală, Bucureşti, 2008.

Doina Moga, compozitoare cu un premiu I la Concursul național de romanțe de la Târgovişte, 1977, este un spirit dinamic şi cu o rigoare impresionantă, dobândită prin locul naşterii, copilăriei şi primelor lecții de pian, acolo, în cetatea Sibiului, şi şlefuită ca studentă la Conservatorul de muzică din Cluj Napoca, apoi la cel din Bucureşti.

A avut destinul de a se afla mult timp în Marea Britanie, lucrând, printre altele, la ziarul *Free Romanian*, scos de Ion Rațiu, pentru diasporă.

Dar legătura cu evenimentul muzical şi coregrafic i-a fost conduita permanentă, ca vocație şi caracteristică personală.

În ansamblul titlurilor de critică muzicală, istorie şi memorialistică muzicală apărute în ultimele două decenii, **Mirajul artei** de Doina Moga este o carte salutară prin noblețea şi eleganța scrisului, o carte vie, plină de interes şi cu o bogăție tematică impresionantă, relevată de cele 132 de articole, interviuri, note de călătorie şi prin paginile dedicate unor mari personalități, nu numai muzicale.

Majoritatea articolelor au apărut inițial în mass-media bucureşteană.

Lectura acestor articole surprinde cititorul, întrucât fiecare dintre acestea are tonalitatea distinctă, personalizată.

(Continuare în pag. 15)

Concert Vox Artis – un eveniment!

Anul acesta, primăvara calendaristică şi cea spirituală s-au contopit la începutul lunii aprilie, când am sărbătorit Învierea Domnului, ce reprezintă fără îndoială, axa lumii pe care se sprijină întregul edificiu al religiei creştine. În atmosfera sacră a comuniunii spirituale cu Divinitatea, s-a desfăşurat joi, 8 aprilie 2010 la Filarmonica *Moldova*, concertul coral de excepție – ***Crucifixus*** - oferit de formația ***Vox Artis***, sub conducerea muzicală a lui **Bogdan Cojocariu**.

Înființată încă din anul 2008, această formație tânără compusă doar din 18 muzicieni, majoritatea membri ai Corului *Gavriil Musicescu* din Filarmonica *Moldova*, s-a remarcat prin susținerea unor concerte în spațiul național şi internațional (Festivalul Coral de la *Idaho* – SUA sau la Vatican, în cadrul proiectului Cucuteni, organizat de Ministerul Culturii şi Cultelor). Însuşi dirijorul **Bogdan Cojocariu** are o serioasă pregătire de specialitate şi o susținută activitate muzicală: absolvent al specializării *Dirijat – Cor academic*, promoția 1994, la clasa prof. univ. dr. Nicolae Gâscă, cântăreț ce s-a perfecționat cu David Ohanesian şi prin participarea la cursurile de vară organizate de Gundula Janowitz la Verbier, Elveția şi David Rosenmayer la Tel Aviv Israel (2004, 2005). Îl întâlnim în ipostază de corist în formații diverse (Corul Operei, Corul Filarmonicii din Iaşi) sau de solist în spectacole de operă, vocal – simfonice şi în recitaluri camerale.

De data aceasta, ne-a impresionat în calitate de dirijor, prin concepția deosebită asupra repertoriului propus, unde căutarea unui specific al fiecărei piese şi importanța acordată partidelor vocale, tratate omogen şi ca individualitate, sunt doar câteva aspecte ce dezvăluie cultura muzicală, libertatea interioară a artistului. Preocupat de evidențierea semanticii în relația text-muzică, după cunoscuta tradiție interpretativă europeană, **Bogdan Cojocariu** ne apare totodată deschis spre inovație în planul tratării sonorităților, adaptându-se eficient la formația pe care o conduce.

Programul în sine atrage atenția, cuprinzând creații religioase mai puțin cunoscute din repertoriul universal şi românesc al secolelor XVIII – XX. Pentru început am audiat două lucrări baroce – *Crucifixus* (Antonio Lotti) şi motetul nr. 2, *Der Geist hilft unsrer Schwachheit auf* / Duhul sfânt ajută neputințelor noastre (Johann Sebastian Bach) - în care dirijorul s-a preocupat de omogenizarea sonorităților în spiritul evidențierii unei dramaturgii a particularului, pentru ca fiecare linie vocală încorporată polifoniei să fie percepută cu introducere, dezvoltare, punct culminant şi încheiere. O retorică echilibrată, de factură clasică, a fost aplicată şi în piesa *Locus iste* a creatorului romantic târziu Anton Brukner. Discursul muzical păstos, conceput în blocuri de sonoritate, grija pentru susținerea tematicii în nuanțe diafane, importanța acordată legato-ului sau rupturilor de expresie, ce asigură continuitatea şi dinamismul muzicii bruckneriene, atenția sporită pentru precizia atacurilor şi închiderilor de fraze, sunt caracteristici care au asigurat succesul acestui opus, fiind considerat un punct culminant al concertului.

O adevărată surpriză ne-a creat audiția celor patru motete de Francis Poulenc (*Timor et tremor*, *Vinea mea elexta*, *Tenebre factae sunt*, *Tristis est anima mea*) şi a piesei *O sacrum convivium* de Olivier Messiaen, rareori abordate. Deşi au fost cântate la Iaşi în primă audiție, lucrările amintite, deosebit de complexe la nivel vocal, au fost receptate cu emoție de public. A impresionat concepția interpretativă, tehnica rafinată a dirijorului, atent la dozarea sonorităților tensionate în relație cu acustica sălii, la sublinierea expresivității registrelor dar mai ales la omogenizarea partidelor chiar şi în momentele predominant disonante. Ambianța sonoră s-a modificat, odată cu interpretarea celor două motete pe teme gregoriene – *Ubi caritas* şi *Tota pulchra es Maria*, de Maurice Duruflé, adevărate oaze de consonanță, diatonice, concepute aerisit, ca o întoarcere la simplitatea şi puritatea intonațiilor primordiale. Spațiul sonor gregorian capătă rezonanțe dramatice prin abordarea piesei sacre *Eli, Eli!* aparținând compozitorului maghiar din a doua jumătate a secolului XX György Deak – Bárdos. Deşi foarte dificilă din punct de vedere intonațional, datorită scriiturii incomode în registrul acut, piesa s-a impus sub aspect interpretativ ca un alt punct de reper în derularea concertului.

Ascultând lucrări cunoscute din repertoriul coral religios românesc (Nicolae Lungu – *Luminânda Învierii Domnului*, Paul Constantinescu - *Sedealna Podobie*, Achim Stoia – *Imn heruvic*, Ioan D. Chirescu – *Cămara Ta Mântuitorul Meu* etc.), în care compozitorii s-au preocupat de citarea sau de prelucrarea melosului bizantin cu rezonanțe străvechi, am regăsit spiritul de reculegere, de interiorizare ce particularizează stilul, în comparație cu maniera de abordare a partiturilor laice. Mă refer la intonarea sensibilă a piesei *Să se îndrepteze ruga mea* (Pavel Grigorievici Chesnokov) de către mezzosopana **Mirabela Iuşcă**, în acompaniamentul bine controlat al corului, sau la interpretarea în stilul muzicii psaltice a melismelor din cele *Două imnuri bizantine* pe teme din secolele X – XI aparținând lui Doru Popovici. Punctul culminant al secțiunii dedicate muzicii româneşti l–a constituit însă intonarea rafinată, în spiritul evidențierii lirismului şi armoniilor calde, specifice lui Pascal Bentoiu din lucrarea *Te slăvesc pe Tine, Părinte*.

Este cunoscut faptul că în această perioadă cu semnificații religioase profunde, ascultăm deseori *Hristos a înviat*. Este troparul îndrăgit al ortodoxiei româneşti, pe care membrii coralei l-au cântat, într-o manieră deosebit de emoționantă, în încheierea concertului. În urma audiției formației ***Vox Artis*** condusă de **Bogdan Cojocariu**, reținem sensibilitatea, entuziasmul de a cânta, profesionalismul coriştilor şi dirijorului în redarea elevată, originală a unor partituri deseori abordate, sau a unor creații expresive, dificile şi aproape necunoscute pentru publicul ieşean. Deşi în mediul muzical autohton s-au afirmat numai prin două concerte, au devenit cunoscuți şi admirați datorită muzicalității elevate, a notei personale şi a programului inedit propus de fiecare dată. Apreciată şi aşteptată cu nerăbdare de public, corala ***Vox Artis*** reprezintă – credem noi – o promisiune a unei prestații artistice de valoare care se confirmă cu fiecare nouă apariție pe scena ieşeană şi nu numai.

Loredana IAŢEŞEN

Muzică la două piane

Lavinia COMAN

Ioana Neculau Amiraş şi Cristina Popescu Stăneşti, foste colege la clasa profesorului Amiraş, s-au reîntâlnit, după mulţi ani, pe 30 mai, la Sala de concerte *George Enescu* a Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti într-un recital la două piane.

În deschiderea programului am ascultat *Trei dansuri româneşti* de Dinu Lipatti. Compuse în anul 1943, dedicate renumitului dirijor şi teoretician al fenomenului muzical Ernest Ansermet, transformate ulterior în versiune pentru pian şi orchestră, aceste piese cu caracter popular puternic, prezentate acum în varianta originală, reprezintă expresia unui ethos balcanic, filtrat printr-o rafinată tratare tono-modală, ritmică, a coloristicii timbrale. Interpretele au redat cu vivacitate pregnanţa ritmurilor asimetrice, poezia bucolică în cel de al doilea dans, atmosfera plină de energie, humorul robust al ţăranului român, îndeosebi în finalul construit gradat, până la o apoteoză a freneziei populare.

În *Suita op. 5 nr. 1* de Serghei Rachmaninov am savurat plăcerea instrumentală pură, eleganţa *fin de siècle* a culturii promovate de elita rusă a epocii. E o lucrare aurorală, compusă la vârsta de 20 de ani, unde apar *in nuce* teme şi formule predilecte ale creatorului. A fost dedicată lui Ceaicovski, iar fiecare dintre cele patru tablouri ce o compun e precedat de versuri ale poeţilor Lermontov, Byron, Tiutcev şi Khomiakov. Pianistele au intrat în atmosfera idilică, sesizând farmecul vetust al romanţei ruse şi deopotrivă patetismul sufletului slav. Am admirat fineţea cu care au configurat acele motive caracteristice cum sunt cântecul păsărilor de noapte sau zvonul de clopote...

Piesa in titulată *Uşor, uşor...* aparţine lui Dan Dediu şi a fost creată în anul 1987, pornind de la un germene de două măsuri care se transformă treptat într-un mare complex sonor cu tentă balcanică, pentru a reveni la fel de treptat în punctul de pornire. Realizarea sonoră concretă a potenţat convingător ideea procesului de creştere şi descreştere temporală, conducând de la simplu la complex şi înapoi la celula de bază. În precizia riguroasă a interpretării am receptat şi o undă de umor, ascunsă sub aparenţa atitudinii serioase cu care s-au contopit firesc în cântat elementele de pian preparat, picurate de autor *cum grano salis,* în ideea de joc cu efecte timbrale neaşteptate.

Dansurile simfonice op. 45 de Rachmaninov au încheiat cu fast recitalul. Sunt compuse în anul 1943, ca ultimă lucrare, cu caracter testamentar, orchestrată ulterior. Faţă de piesa din prima parte am avut posibilitatea fericită să observăm cum s-au dezvoltat tendinţele sale stilistice pe parcursul întregii activităţi creatoare. Mai întîi, ne-a frapat aerul comun cu muzica faimoasei *Rapsodii pe o temă de Paganini,* identitatea de limbaj şi expresie, datorată etapei comune în care au fost elaborate cele două creaţii. Interpretele au observat cu inteligenţă muzicală faptul că limbajul melodico-armonic a devenit foarte complex în această fază, zona expozitivă de expresie patetică s-a restrâns mult iar spaţiul ocupat de prelucrarea şi dezvoltarea motivică s-a lărgit în aceeaşi măsură faţă de perioada de început, ceea ce susţine cu vigoare dramatismul luptei interioare a eroului. Piesa a doua, care pare a fi un fel de poem al valsului, a fost cântată ca o amintire îndepărtată a frumoaselor timpuri de odinioară, cu patetism autocenzurat, aşa cum stă bine unei interpretări contemporane. Ultima piesă a avut mersul implacabil al unei maşini infernale. Am recunoscut câteva citate liturgice, între care tema *Dies Irae* se impune cu forţa semantică a ideii de sfârşit iminent. A fost creată tensiunea paroxistică degajată de acest tumult devastator în care compozitorul rus şi-a încheiat creaţia şi viaţa, ca un adevărat artist romantic rătăcit în lumea muzicală modernă.

La capătul unui matineu pianistic consistent am putut aprecia mai întâi frumuseţea şi varietatea repertoriului propus, cu atât mai mult cu cât lucrările ascultate sunt adevărate rarităţi în stagiunile noastre din ultimele decenii. Protagonistele sunt muziciene competente, cu activitate didactică şi concertistică notabilă. Fiind congenere şi absolvente de frunte ale aceluiaşi liceu *George Enescu* din perioada lui de glorie naţională şi internaţională, apoi codiscipole ale inegalabilului artist şi profesor Gabriel Amiraş, ele demonstrează că au o abordare comună a muzicii la pian, o estetică riguroasă şi un arsenal complex de mijloace instrumentale pe care le pun cu naturaleţe în serviciul artei de a da viaţă operelor create pentru această formulă specială de duo pianistic. Este foarte interesant de constatat că deşi Ioana Neculau Amiraş trăieşte şi lucrează de mulţi ani în Germania iar Cristina Popescu Stăneşti e cadru didactic la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti, cu toate că au temperamente artistice diferite, fondul comun de pregătire şi de experienţă artistică, altfel spus, ceea ce le uneşte a fost mai puternic decât ceea ce le deosebeşte. Căci au reuşit să alcătuiască pe scena de concert un cuplu unit, profund solidar în acest proiect frumos. Atmosfera de comuniune muzicală pe care au creat-o s-a transmis publicului, transformând întâlnirea într-un prilej de bucurie împărtăşită.

Ziua muzeelor

Al. I. BĂDULESCU

Cu 33 de ani în urmă, cu prilejul celei de-a XII-a sesiuni a Adunării Generale a Consiliului Internaţional al Muzeelor s-a hotărât ca în fiecare an, la 18 mai, să fie sărbătorită ZIUA INTERNAŢIONALĂ A MUZEEELOR.

Manifestările prilejuite de acest eveniment de rezonanţă mondială sunt menite, în primul rând, să aducă în atenţia forurilor de decizie rolul şi locul acestor instituţii în viaţa societăţii umane, în ştiinţa, cultura şi arta universală, precum şi în domeniul achiziţionării, păstrării, protecţiei sociale şi expunerii - pentru studii şi cercetări ştiinţifice "a mărturiilor materiale asupra evoluţiei naturii şi omului din timpuri imemoriale".

Pentru anul 2010, tema generală a zilei muzeelor a avut următorul generic: MUZEELE PENTRU ARMONIA SOCIALĂ.

Continuând o frumoasă tradiţie, Muzeul Memorial "Paul Constantinescu", în colaborare cu clasa de canto a celebrei soprane şi prof. univ. dr. Silvia Voinea de la Universitatea de Muzică Bucureşti, a organizat, pentru a cincea oară consecutiv, în ziua de 18 mai a.c., o excepţională manifestare muzicală, sugestiv intitulată VOCI DE PRIMĂVARĂ.

Adelina Diaconu

Recitalul a cunoscut dimensiunile unui eveniment muzical ce cu greu poate fi uitat. Sub autoritara baghetă a strălucitei profesoare Silvia Voinea au evoluat, la reale cote artistice, nouă dintre talentaţii săi discipoli care, aflaţi la porţile măiestriei artistice, au cucerit deja laurii a numeroase şi exigente competiţii naţionale şi din străinătate, printre care şi ai prestigiosului Concurs Naţional "Paul Constantinescu".

Din amplul lor repertoriu, tinerii concertişti au interpretat opusuri de referinţă ce fac parte din tezaurul literaturii lirice româneşti şi universale, clasice şi contemporane, printre care amintim: G.Rossini-*Bărbierul din Sevilla*-Duetul Rosina-Figaro (**Solişti: Adelina Diaconu, an IV şi Nicolae Lupu, master, an II);** Cohler Linaru – *Hora Primăverii* (**Cristina Vasilache, an I);** J.Massenet – *Thais* (**Denisa Călinescu, an III);** V.Bellini – *La Sonnambula* – aria Come per me….(**Adelina Diaconu);** A. Thomas – *Hamlet* – aria - Vin dissipe la tristesse… **(Nicolae Lupu);** G.Puccini – *La Rondine* (**Georgiana Cucu, an IV);** P.I.Ceaikovski – *Evgheni Oneghin* – aria lui Gremin (**Bogdan Tudor, absolvent);** E.Grieg şi S.Rahmaninov – 2 Lieduri (**Denisa Călinescu);** H.Purcell – *Oh, lead me* **(Iulia Tache, an I);** F.Liszt – *Oh, quand je dorm* (**Georgiana Cucu),** Nicolae Bretan – *Lucefărul,* aria Cătălinei şi duetul Cătălina-Hyperion (**Adelina Diaconu şi Nicolae Lupu).**

Ca şi la ediţiile precedente, la pian s-a aflat reputata prof.univ.dr. Crimhilda Cristescu, care, prin incontestabilul său profesionalism, a susţinut cu brio evoluţia în concert a tuturor protagoniştilor.

Numeroasa asistenţă - în rândurile căreia s-au aflat mulţi dintre oamenii de ştiinţă, cultură şi artă din localitate au aplaudat îndelung pe bună dreptate talentul şi performanţele artistice ale tinerilor concertişti, tehnica şi capacitatea cu care au parcurs discursul muzical din complexele partituri înscrise în programul concertului.

Aplauze îndreptăţite a primit – şi în acest an – **Cristina Lascu**, anul IV regie operă, pentru inspirata şi documenta prezentare a programului şi soliştilor concertişti, precum şi pentru talentul cu care a recitat pagini celebre din creaţia literară a marilor spirite universale: M.Eminescu, G.Coşbuc, Al.Puşkin, H.Ibsen, P.Sandor, G.Bruno, P.Corneille, W. Shakespeare etc.

Mirajul artei

(Urmare din pag. 12)

Doina Moga scrie despre ce o impresionează, un concert simfonic, un spectacol de operă sau de balet, un recital instrumental sau de poezie, o personalitate politică sau artistică, conturând o profuzie de imagini ale ideii, pe cât de felurite pe atât de expresive.

Doina Moga scrie cu talent şi generozitate.

Mirajul artei îşi dovedeşte interesul printre cititori şi prin aceea că multe exemplare au fost vândute în ţară şi în capitalele culturale europene, şi prin aceea că personalităţi muzicale româneşti şi internaţionale, mari solişti cocertişti, balerini şi maeştri de balet, s-au simţit onoraţi să apară într-o carte semnată de Doina Moga.

Cartea **Mirajul artei** de Doina Moga este mai mult decât o profesiune de credinţă, un omagiu adus lumii spectaculare a muzicii şi coregrafiei, şi până la urma urmelor, frumuseţii clipelor trăite cu muzica şi dansul, într-un loc sau altul… Ideilor puse în pagină de Doina Moga, oricât ar fi de retro astăzi, nu ai cum să le răspunzi decât cu o reverenţă.

În acelaşi timp, cititorii au fost surprinşi să descopere în această carte un lexicon selectiv de muzică şi coregrafie contemporană, românească şi internaţională, şi o enciclopedie pe teme care aparţin esteticii spectacolului, unor structuri ale lumii prezente şi ale implicării acestora in valorile scenei de concert şi a celei de operă şi balet.

Impresionant este articolul "**Rezident într-o casă regală"** la Londra şi admirabilele relatări despre Petre Ţuţea, George Sbârcea, Corneliu Baba, Ion Raţiu…

Şi este vizibil în tot ce scrie Doina Moga că nu este vizitată niciodată de propria vanitate, de tentaţia de a se supraevalua, sau de a-şi crea o biografie sau momente biografice pentru a impresiona.

Cum ştim, Doina Moga pregăteşte pentru tipar un nou volum, în care Sibiul cultural şi artistic, istoric şi contemporan va deţine un loc preponderent, volum a cărei apariţie o salutăm de pe acum.

Mircea ŞTEFĂNESCU

In memoriam LIANA PASQUALI

Joi 10 iunie 2010, Liana Pasquali a plecat dintre noi. Avea 95 de ani. Şi-a luat „rămas bun" de la familie şi prieteni la Cagliari, Sardinia, acolo unde se stabilise de mai bine de 12 ani. Deşi a rămas tot timpul cetăţean italian, Domnia Sa şi-a desfăşurat cea mai importantă parte a carierei aici, devenind unul dintre cei mai prestigioşi artişti ai ţării noastre.

Liana Pasquali a fost un muzician complex: solist, profesor, membru al unor ansambluri orchestrale prestigioase, realizator al unor transcripţii de referinţă şi compozitor. A reprezentat pentru harpa românească vârful unei evoluţii ce începuse pe la sfârşitul secolului al XIX-lea, continuase, cunoscând o perioadă de înflorire, prin aportul unor harpiste remarcabile: Sabina Niculescu, Elodia Coandă, Marica Pessione, Florence Lupaşcu, Doina Nora Mihăilescu ş.a., şi a culminat cu prezenţa sa pe scenele de concert, sau ca profesor la clasa de harpă a Conservatorului bucureştean, apoi prin rezultatele lăudabile ale unora dintre discipolii săi.

Sunt puţini aceia care îşi dau seama de adevărata valoare şi importanţă a Lianei Pasquali. Ea reprezintă, după părerea mea, cheia de boltă a evoluţiei harpei din ţara noastră, căci L. Pasquali a adus de la

Paris suflul unei noi şcoli şi o nouă abordare a pedagogiei instrumentale şi muzicale. Cei familiarizaţi cu harpa, cei ce cunosc istoria harpei în Europa, ştiu că în Franţa, la Paris, în special, s-a dezvoltat cea mai bună şcoală de harpă din lume. De altfel, Franţa este leagănul harpei europene şi locul/izvorul de la care au plecat celelalte şcoli harpistice. Or, L. Pasquali a avut şansa să studieze cu unul dintre cei mai reputaţi harpişti ai secolului trecut, Marcel Tournier, în vestitul Conservator din Paris, într-o perioadă când acesta ajunsese la apogeu.

Înarmată cu solide cunoştinţe şi având calităţi artistice şi pedagogice remarcabile, L. Pasquali a reuşit să ridice ştacheta exigenţei, dar şi a realizărilor personale şi ale studenţilor săi la un nivel european.

Ca solistă se remarca prin siguranţa de sine, prin tehnica desăvârşită, prin sunetul puternic şi penetrant, prin expresivitatea interpretării şi prin repertoriul bogat şi variat. Ca profesoară se impunea prin cunoaşterea profundă a repertoriului studiat, prin competenţă şi perseverenţă. A impus un stil de muncă ce se caracteriza prin profesionalism şi seriozitate. Era autoritară, exigentă, uneori aspră, dar corectă. Tot odată, era animată de dorinţa de a transmite studenţilor tot ceea ce ştia, de a face din aceştia adevăraţi profesionişti, gata de a se compara cu cei mai buni confraţi de breaslă din ţară şi străinătate. Avea un spirit bătăios, o personalitate puternică şi impresiona prin tenacitate, putere de muncă şi dedicaţie, căci era dedicată instrumentului său cu trup şi suflet.

A creat o clasă valoroasă, aducând un plus de noutate şi modernitate. Se poate considera că este aceea care a consolidat şcoala de harpă românească, punând bazele unei concepţii moderne, ce-şi avea rădăcinile în anii de studii în Italia şi Franţa, dar şi în experienţa acumulată în numeroasele concerte şi recitaluri susţinute de-a lungul anilor. La Conservatorul bucureştean a format zeci de harpişti care cântă în orchestrele din ţară sau sunt profesori la şcolile şi liceele de muzică, iar alţii activează în străinătate. Unii dintre foştii studenţi, având o activitate solistică intensă în ţară şi străinătate, sau câştigând premii în Concursuri Internaţionale prestigioase, au atestat odată în plus, şi la nivel internaţional, valoarea incontestabilă a Lianei Pasquali, făcând-o şi pe această cale cunoscută şi apreciată în întreaga lume.

La activitatea solistică şi pedagogică se adaugă şi repetatele invitaţii în juriile unor Concursuri Internaţionale, precum cele de la Hartford (SUA), Israel şi Italia. De asemenea, a fost invitată frecvent la diverse întruniri harpistice internaţionale: congrese, festivaluri, conferinţe ş.a., unde a cântat sau conferenţiat pe teme de interes profesional. A susţinut cursuri de măiestrie, precum cele de la Taormina - Italia, şi a fost solicitată pentru lecţii de către harpişti din ţară şi de peste hotare. Astfel, au beneficiat de ştiinţa şi arta sa interpretativă studenţi din România, Danemarca, Bulgaria, Italia, Grecia etc.

Putem afirma că prin tot ce a făcut ca profesor şi solist, prin transcripţiile şi prelucrările realizate, prin înregistrările sale, Liana Pasquali a impus şcoala de harpă românească la un nivel internaţional indubitabil.

Acum, la plecarea sa dincolo, noi - foştii săi studenţi - cu regret şi tristeţe, ne rugăm pentru sufletul Lianei Pasquali. Odihnească-se în pace!

Ion Ivan-RONCEA

Despre operă, cu dragoste

Parcă mai spectaculos de la un an la altul, Festivalul „Timişoara muzicală” organizat de Opera din oraşul de pe Bega, ajuns la ediția XXXV, a atras ca un magnet publicul încă din seara inaugurală, ascultând, fie şi în concert, opera *Adriana Lecouvreur* de Cilea, într-o interpretare „de zile mari”, beneficiind de evoluția electrizantă a sopranei Nelly Miricioiu şi de uluitoarea prezență a mezzosopranei Marianne Cornetti (sosind de la Covent Garden, după premiera cu *Aida* de Verdi), un cuplu impresionant alături de tenorul Călin Brătescu (parcă mai bun ca oricând într-o partitură deosebit de dificilă) şi de solişti ai teatrului-gazdă care, prin calitatea şi implicarea lor, au asigurat omogenitatea unei distribuții demne de mari scene lirice; de altfel, sub bagheta mereu dăruitului David Crescenzi, şi corul (pregătit de Laura Mare), şi orchestra au sunat minunat, seara transformându-se într-un eveniment de neuitat, cu o tensiune dramatică rar întâlnită, un reper aparte în istoria Operei.

Gândit ca un arc între două puncte de referință, Festivalul a adus, în final (30 mai), superba montare a *Traviatei* verdiene, propunând o soprană cândva promițătoare – Tatiana Lisnic – şi mai ales un tenor – Ştefan Pop - a cărui strălucire a cucerit, la doar 23 de ani, melomanii şi specialiştii din întreaga lume după câştigarea Premiului I la celebrul Concurs Operalia-Domingo. Şi de această dată, parteneri le-au fost experimentații Dan Patacă, Octavian Vlaicu sau Gabriela Varvari, cu acelaşi profesionist de elită la pupitru; un alt italian devenit „al casei”, Mario de Carlo, a semnat regia şi scenografia, încântând ochiul prin eleganța costumelor fastuoase, prin decorul „de epocă” stilizat şi funcțional, păstrând „linia” tradițională a mişcării scenice, deşi nu am înțeles de ce Germont stă aproape nemişcat în actul II, iar excesiva gesticulație a Violetei, în primul act, am privit-o ca pe o… contribuție personală a sopranei care oricum nu a transmis intensitatea trăirilor eroinei, iar sub aspect vocal a fost onestă… după aria mare. Între cei doi „poli” de excepție, festivalul a cuprins şi alte tentații cu invitați pe măsură, baritonul Carlos Almaguer punându-şi din nou în valoare glasul amplu, impunător şi incisiv în *Rigoletto* de Verdi, în compania sopranei egiptene Rasha Talaat, de asemenea apreciată de publicul timişorean, a tenorului Cristian Bălăşescu aflat într-o formă deosebită, dar şi a aceluiaşi Octavian Vlaicu sau a Ramonei Zaharia, cu David Crescenzi în fosă, confirmând încă o dată faptul că este cu adevărat un specialist în muzica italiană, aşa cum s-a petrecut, de altfel, şi în spectacolul cu *Tosca* de Puccini, în care soprana Sorina Munteanu a făcut risipă de frumuseți vocale şi temperament ardent, alături de tenorul chilian Giancarlo Monsalve şi din nou de baritonul mexican, într-o distribuție cu farmec sud-american foarte gustată de public.

Dirijorul a abordat apoi o lucrare franceză – *Carmen* de Bizet –, cunoaşterea stilistică şi

colaborarea cu o echipă la fel de sudată şi calitativă punându-şi din nou amprenta asupra partiturii în care rolurile principale au fost susținute de tineri deosebiți precum mezzosoprana Gabriela Varvari, tenorul Călin Brătescu, soprana Mihaela Marcu şi baritonul Bogdan Zaharia, cu voci generoase şi apariții scenice adecvate, conferind credibilitate rolurilor întrupate, alături de talentații şi neobosiții artişti prezenți în mai toate reprezentațiile din festival.

Deosebit de interesantă a fost şi *Boema* pucciniană, în care foarte tânăra soprană Lăcrămioara Cristescu a creat personajul Mimi cu delicatețe şi sensibilitate, dar mai ales cu o voce plină, „încărcată”, vibrantă, ideală pentru astfel de eroine, asemeni colegei sale, soprana Narcisa Brumar, cuceritoare (şi) în Musetta; au întregit „echipa” tenorul Teodor Ilincăi, ale cărui calități vocale native excepționale continuă să-şi piardă însă din carate prin totala neimplicare şi stângăcie, Octavian Vlaicu, de această dată un filosof şarmant, cântând expresiv celebra arie din final, Dan Patacă, acum un agreabil pictor, „transformat” apoi, în *Liliacul* de Strauss, în vienezul Falke, la pupitru fiind însă Mihaela Roşca, cea care a condus şi reprezentația cu *Văduva veselă* de Lehar. O binevenită „pată de culoare” a adus ansamblul din St. Polten alternând valsuri straussiene cu secvențe din balete celebre şi dansuri moderne, în aceeaşi notă spumoasă derulându-se şi opera *Nunta lui Figaro* de Mozart, una dintre reuşitele de proporții ale teatrului, prezentată şi de această dată în distribuția de premieră. Săli arhipline, spectatori din străinătate sosiți special, investitori încântați, artişti de cotă internațională, aplauze şi ovații într-o lună de neuitat.

Anca FLOREA

Procesul tematic muzical în viziunea lui Rudolph Réti

Once we succeed in comprehending music in its innermost thematic mechanism, the structural and esthetic-dramatic content of music becomes incomparably more transparent.[1]

În majoritatea tratatelor acceptate despre compoziția muzicală se găsesc unele indicații despre structura tematică, fiind recunoscute implicațiile dezvoltării tematice mai mult sau mai puțin elaborate în construcția lucrărilor muzicale. Totuşi, astfel de referințe rămân invariabil simple indicații, vagi generalități, cărora nu li se adaugă nici o precizare detaliată. Cu toate astea „structura tematică" a devenit un termen aproape fundamental în muzică, deşi sensul şi conținutul său complet nu a fost dezvăluit în întregime, întrucât s-au conceput prea puține analize sistematice care să exprime modalitatea prin care lucrează acest proces esențial al compoziției muzicale.

Rudolph Réti realizează în lucrarea sa *The Thematic Process in Music* (*Procesul Tematic în muzică)* o schiță a unei noi discipline teoretice, capabile să exprime printr-o nouă abordare fenomenul componistic acolo unde disciplinele tradiționale nu au putut să ofere nicio explicație. În acest sens, conținutul se dezvoltă prin formarea tematică. În acelaşi fel în care o piesă de teatru dezvoltă soarta personajului principal ca o consecință a propriului său caracter, tot aşa şi narațiunea unei simfonii sau a oricărei lucrări muzicale este centrată pe o structură în care toate emoțiile evoluează dintr-o idee muzicală.

Autorul demonstrează printr-o abundență de exemple că, în marile lucrări de literatură muzicală, diferitele părți ale unei compoziții muzicale sunt conectate într-o unitate tematică, o unitate care este determinată nu doar printr-o afinitate de stare, ci prin formarea de teme dintr-o substanță muzicală identică. În plus față de această omogenitate tematică, diferitele teme ale unei părți sunt variațiuni ale unei idei identice. De exemplu, prima şi a doua temă a unei sonate sunt de obicei considerate contrastante. În realitate, deşi sunt contrastante la suprafață, sunt identice în substanță, aceasta fiind starea de *diferit la suprafață, dar la fel în esență*[2] în care este concentrat procesul intern al structurii muzicale al ultimelor secole.

Primele părți ale studiului lui Réti argumentează prin numeroase exemple această omogenitate, atât între părțile unei lucrări, cât şi între segmentele (secțiunile) unei părți. Réti îndeamnă cititorul să examineze şi să compare citatele muzicale ca exemple teoretice, fără să le recunoască drept părți şi componente ale lucrărilor din care au fost extrase. Într-adevăr, pentru a înțelege sensul deducțiilor analitice din punct de vedere structural şi estetic, exemplele citate trebuie auzite doar ca simple enunțuri muzicale. Probabil că din acest motiv aproape toate exemplele sunt alese din cele mai cunoscute lucrări ale marii literaturi muzicale, care sunt mai mult sau mai puțin familiare fiecărui muzician.

În muzica lui Bach sau în general în stilul contrapunctic al secolelor trecute, inversarea, recurența, augmentarea şi diverse astfel de procedee au fost utilizate în mod constant în forma şi structura compoziției. Deşi unii analişti moderni susțin că, pornind din clasicism, aceste procedee tehnice au fost în mare măsură abandonate[3] (aplicate ocazional doar atunci când se fac referiri la forme preclasice), totuşi, la o examinare mai atentă a tehnicilor clasice se dovedeşte că aceste mijloace contrapunctice nu au fost în niciun caz abandonate. Ele au evoluat intensificându-şi sensul şi utilitatea prin diversele procedee de aplicare. Astfel, mijloacele de compoziție s-au dezvoltat în două direcții: unul este manifestat de tiparul erei contrapunctice, în care variația şi imitația reprezintă agentul structural de bază, iar al doilea este exprimat prin tehnica tematică (a perioadei clasice sau clasic-romantice) în care transformarea devine principalul factor de construcție.

Ideea reiterării temelor în versiuni schimbate a fost valabilă şi practicată adesea din cele mai vechi timpuri. Cu timpul, această metodă s-a intensificat şi a devenit mai puternică (mai ales în segmentele producției de muzică de operă care s-a instalat la începutul secolului al 17-lea).

Totodată apar anticipat şi câteva dintre efectele structurale ce caracterizează perioada simfonică. Trebuie menționat faptul că la apogeul erei contrapunctice, când imitația şi variația erau principiile dominante în formarea muzicală, au apărut o serie de manifestări care s-au demonstrat a fi dincolo de simple variații - adevărații predecesori ai procesului de *transformare*[4] - devenind baza structurală a epocii care a urmat.

Forța şi atracția artistică ale acestor principii de construcție sunt în mare parte fundamentate pe abilitatea de a repeta formele tematice în diverse combinații, construind astfel un tot unitar, convingător prin expresivitatea şi varietatea sa. Compozitorul nu doreşte să ascundă faptul că următoarea sa exprimare este o reiterare a celei precedente, ci încearcă chiar să sublinieze acest fapt, fiindcă încercarea de a varia forma originală în loc de a o repeta sau imita va distruge ideea şi spiritul pe care acest tip de compoziție doreşte să-l exprime. Într-o sonată sau o simfonie, spiritul structurii este complet numai dacă formele sunt transformate astfel încât noile teme să pară complet diferite de cele din care au derivat.

1. *Odată ce am reuşit să înțelegem muzica în profunzimea mecanismului său tematic, conținutul structural şi estetico-dramatic al muzicii devine incomparabil mai transparent.* Rudolph Réti, *The Thematic Process in Music*, Faber & Faber, London, 1961, pag.3.
2. *different on the surface but alike in kernel*, Rudolph Réti, pag. 5
3. Rudolph Réti, pag. 56
4. *Transformation,* Rudolph Réti, pag. 56

Iliana VELESCU

Români la Sydney

Dacă Clujul muzical s-a legitimat în lume în repetate rânduri ca o valoare incontestabilă a artei interpretative, şcoala componistică, deşi poate nu atât de expusă în vitrina prezentului cultural, este şi ea bine plasată. O demonstrează reuşite recente, de anvergură, pe care însă artiştii, din modestie, le trec cu discreţie la CV şi le promovează doar în rândul breslei lor, în surdină.

Iulia Cibişescu Duran şi **Adrian Borza**, sunt cei doi artişti care au reprezentat România la Festivalul „ISCM World New Music Days", Sydney – 2010. Manifestare de prestigiu pe plan mondial, Festivalul, organizat de *International Society for Contemporary Music*, a reunit cele mai sonore nume de creatori, dintre care îi enumerăm pe Steve Reich, Einojuhani Rautavaara, Arvo Pärt, Elliott Carter sau pe reprezentanţii noii generaţii de compozitori din elita internaţională. Lucrările din Festival au fost interpretate de către artişti tot atât de marcanţi, în locaţii dintre cele mai diverse: Conservatorul din Sydney, Campbelltown Arts Centre, Australian Music Centre, Biserica Catolică St. Finbar's - Glenbrook.

Până la înscrierea lor pe afiş, piesele semnate de către compozitorii români au trecut prin filtrul unei duble selecţii, girate de jurii distincte: primul la Bucureşti, iar cel de-al doilea la Sydney, unde s-au ales, cu o exigenţă maximă, piesele participante.

Barocul în tuşe moderne

Iulia Cibişescu Duran, lector la Academia de Muzică „Gh. Dima", a propus un *revival* al unei vechi forme Baroce, exprimată într-un limbaj muzical de actualitate. *Passacaglia* pentru pian a putut fi audiată la *Australian Music Centre* din Sydney, în interpretarea pianistului **Kerry Yong**, în cadrul recitalului *My Own Private Keyboard.* Plecând de la un discurs modal, lucrarea tinerei compozitoare înlănţuie o serie de 8 variaţiuni conduse după strategia continuei metamorfoze ce antrenează agogica, expresia muzicală şi tehnicile diverse de compoziţie, incorporând în strategia actului creator elementul stilistic surpriză. Se îmbină curajos în paginile partiturii aderenţele subtile la estetica Barocului, tradus în păstrarea unor reminiscenţe ale polifoniei, ca de pildă insistenţa paradigmatică a tehnicii de *basso ostinato*, cu alţi parametri de tehnică componistică, aşa cum sunt suprapunerile modale, polifonia de atacuri, atonalismul, pointilismul şi polimorfia de muzici. Asimilarea ecourilor unei alte epoci şi filtrarea lor prin elementele unui vocabular fonic modern i-au asigurat compozitoarei aprecierea unanimă a publicului. Artista nu se află însă la primul succes peste hotare; în

Iulia Cibişescu Duran

octombrie 2009 ea s-a bucurat de statutul de compozitor rezident la Connecticut, S.U.A.. În noiembrie 2009, a susţinut un recital de muzică contemporană la *Felicja Blumenthal Music Centre* din Tel Aviv, tot atunci prezentând şi o conferinţă la Universitatea de Muzică din Tel Aviv.

Sunetul în format numeric

Piesa *Dusk* compusă de **Adrian Borza** răspunde unei zone estetice distincte. Ea ţinteşte avangarda, dacă ne ghidăm după categoria în care lucrarea a fost inclusă de către organizatori: *Sound Art and Installations*. Aparţinând speciei numită „muzică acusmatică", lucrarea face parte dintr-un ciclu, sugestiv intitulat *Sunetul imaginii*. Situată aşadar la confluenţa sinesteziei cu muzica electronică (obiectul sonor fiind constituit din forme vizuale), piesa *Dusk* a fost difuzată continuu pe perioada desfăşurării Festivalului, ca şi complement acustic al arhitecturii modernei clădiri a Conservatorului din capitala Australiei. Accentuând astfel caracterul aleatoric al muzicii, lucrarea lui Adrian Borza a fost gândită să oscileze între două aspecte definitorii ale stilului autorului: de la sublinierea detaliului la promovarea aglomerărilor sonore, într-un balans bine gradat. În acest mod, publicul a avut opţiunea de a audia piesa integral, fragmentar sau în mod repetat, după modelul unei vizite la o expoziţie de pictură sau sculptură, unde actul receptării este lăsat la latitudinea fiecărui privitor în parte.

Pentru configurarea discursului, autorul a aplicat o ingenioasă operaţie de echivalare; el a stabilit o corespondenţă între punct, linie, suprafaţă, grad de luminozitate, culoare şi parametrii muzicali – înălţimea, durata, intensitatea şi spaţializarea sunetului. Demersul creator al lui Adrian Borza s-a sprijinit, pe lângă inspiraţie, pe programele *Metasynth* şi *LiSa* cu algoritmii lor, pe sintetizatorul *MIDI*, iar în faza de cizelare, pe programul *Cubase*. Dincolo de această sintaxă hibridă şi dincolo de întreg laboratorul tehnic ce i-a servit artistului la materializarea ideilor sale creatoare, Adrian Borza sintetizează conţinutul lucrării prin următoarea descriere: „*Dusk* este o metaforă la dilema misterioasă dintre zi şi noapte, lumina răsăritului şi a apusului de soare, starea dintre vis şi realitate, sensul efemer al clarităţii şi clar-obscurului". Prezentată în primă audiţie la Festivalul *Ai-maako* din Santiago de Chile, 2007, apoi redifuzată în Japonia, Serbia, Franţa şi Spania, lucrarea a fost de asemenea descrisă ca fiind o călătorie către universul letargic-nocturn, o oază de contemplare sonoră.

Aşteptăm noi aplauze pentru compozitorii noştri şi la anul, când „ISCM World New Music Days" se vor desfăşura în Croaţia, sub tutela Bienalei de Muzică de la Zagreb.

Bianca ŢIPLEA TEMEŞ

Albumul „Mareşalului” scenei lirice vieneze

Viorel COSMA

Sâmbătă 26 iunie 2010, curând după miezul nopţii, a căzut cortina Operei de Stat din Viena peste grandiosul spectacol de gală care a marcat încheierea mandatului celei mai longevive epoci directorale din istoria seculară a teatrului liric austriac, **era românului Ioan Holender**. Peste 50 de personalităţi ale baghetei şi cântului mondial care au susţinut premierele Teatrului de pe Ring de-a lungul celor 19 stagiuni muzicale ale lui Ioan Holender (1991-2010) au participat la marele eveniment artistic, condus de însuşi directorul omagiat, spre a oferi spectatorilor acel dram de autenticitate şi inedit ce a marcat momentele memorabile ale unei etape de vârf a instituţiei lirice în vârstă de 140 de ni. După „Era Gustav Mahler”, „Era Richard Strauss” şi „Era Herbert von Karajan”, bătrâna **Wiener Staatsoper**

a consacrat şi cea mai prolifică în timp: „**Era Ioan Holender**”. Ca argument documentar, cititorii de pretutindeni vor avea la dispoziţie monumentalul album iconografic de 626 pagini, intitulat *Ioan Holender. Close Up. 118 Premieren Wiener Staatsoper – Wiener Volksoper*, Edition Lammerhuber.

Volumul urmăreşte – pe calea imaginilor color – cele mai semnificative scene din cele 118 spectacole în premieră, prezentate cronologic (cu afişul distribuţiei, un text introductiv, uneori cu un scurt interviu al directorului) şi cu 16 „excursuri” ale lui Holender care punctează momentele istorice, unele dramatice, altele umoristice, din pragul mileniului al doilea, toate textele fiind bilingve (germană şi engleză). Parcursul artistic al celor două decenii se derulează viu, dinamic, atractiv, fiindcă parada vedetelor este spectaculoasă şi convingătoare prin calitatea excepţională a imaginilor, iar scenele de ansamblu sugerează prin regie şi scenografie întreaga „filmografie” a evoluţiei spectacolului liric universal, de la clasic până la modern şi contemporan.

Chiar de la prima premieră a stagiunii conduse de Ioan Holender (*Boris Godunov*, 6 octombrie 1991, dirijor Claudio Abbado) prezenţa românească în întreaga sa carieră directorală rămâne constantă şi relevantă în impunerea şcolii noastre de canto şi a bogăţiei de talente componistice, regizorale, dirijorale şi bineînţeles, lirice. Trei opere româneşti (*Oedipe* de George Enescu, *35 Mai* de Violeta Dinescu şi *Zidurile* de Adriana Hölsky – ultima în premieră absolută) reprezintă un record de lucrări de compozitori români, montate în doar şase ani (1995-2001) pe scena aceluiaşi teatru străin! Au urmat doi regizori, Andrei Şerban (cu *Povestirile lui Hoffmann*, *Werther* şi *Manon*) şi Silviu Purcărete (*Roberto Devereux*), care au marcat triumfuri ale scenei lirice vieneze, unele de răsunet internaţional (*Povestirile lui Hoffmann*). De spectacolul lui Jacques Offenbach şi-a legat numele şi dirijorul Christian Badea (20 februarie 1993). Suita cântăreţilor români pe afişul celor 118 premiere din capitala Austriei rămâne singulară: Eduard Tumagian (*Boris Gudunov*), Ruxandra Donose (*Oedipe*, *Trubadurul*, *Linda de Chamounix*), Mihaela Ungureanu (*Oedipe*), Liliana Ciucă (*Ernani*), Ildiko Raimondi (*Peter Pan*, *Das Traumfresserchen*, *Moise şi Aron*), Alexandra Moisuc (*Jerusalem*), Marian Talabă (*Otello*), Cosmin Ifrim (*Otello*, *Roberto Devereux*), Dan Paul Dumitrescu (*Jerusalem*), Ileana Tonca (*Peter Pan*, *35 mai*, *Werther*, *Bastien şi Bastienne*, *Aurul Rinului*), Sorin Coliban (*Aurul Rinului*), Angela Gheorghiu (*Faust*).

Albumul iconografic *Close Up* ne prezintă multe momente singulare ale iniţiativei directorului Ioan Holender, precum turneul Operei de Stat în China şi Italia (Scala), inaugurarea terasei de pe acoperişul clădirii instituţiei pentru operele destinate copiilor, premierele creaţiilor împăratului/compozitor Leopold I (*Fiul pierdut*, *Orfeu şi Euridice*), spectaculoasele *Baluri ale Operei*, montarea versiunii franceze inedite a partiturii *Lombarzii* de Verdi (*Jerusalem*), spectacolele de retragere din activitatea lirică ale lui Carreras şi Domingo, concertul de gală la împlinirea celor 50 de ani de la redeschiderea Operei după Cel de-al Doilea Război Mondial etc., etc.

Carte-document, album de artă grafică superioară, mărturie literar-memorialistică de excepţie a unui om care a iubit cu pasiune scena lirică vieneză, dar şi director echilibrat ce nu şi-a trădat idealul şi nu şi-a uitat semenii de unde a pornit – volumul *Close Up* se înscrie în memoria timpului nostru, ca un argument al destinului împlinit de Ioan Holender – „românul ce nu şi-a lăsat de izbelişte naţia”, cântăreţul austriac alintat pe bună dreptate cu supremul calificativ de „mareşal al scenei vieneze”.

SATU-MARE JAZZ!

Şi în 2010, organizatorii manifestării **„SamFest Jazz"** – **Primăria Municipiului Satu Mare**, cu implicarea primarului însuşi, **Iuliu Illes**, **Consiliul Local Satu Mare**, **Centrul Cultural „George Mihail Zamfirescu"**, nu au dezminţit prestigiul dobândit anterior în edificarea unei sărbători muzicale cu un program atractiv şi invitaţi valoroşi, din ţară şi de peste fruntarii.

Ediţia a VI-a a Festivalului s-a derulat în sala Filarmonicii sătmărene, în perioada 23 – 26 iunie şi a reunit artişti din nouă ţări. Gongul inaugural a impus pe scenă grupul sătmărean **„In Jazztenso"** (cu percuţionistul **Cserei Csaba**, bateristul **Szucs Jozsef**, bass-istul **Bogdan Georgescu**, ghitaristul **Goth Mihai**, pianistul **Simion Bărnuţiu** şi instrumentistul invitat **Enyedi Zsolt** la sintetizatoare), profilat pe ***fuziunea jazz-rock***. Personalitate de primă mărime a jazz-ului european, trompetistul polonez **Tomasz Stańko** (în vârstă de 68 de ani, născut în oraşul Rzeszlow, localitate înfrăţită cu Satu Mare), însoţit de tinerii finlandezi **Alexi Tuomarila** - pian şi **Olavi Louhivuori** - baterie, a lăsat auditorilor o impresie aparte, graţie tonului iradiant al trompetei, trăirii intense a actului creativ muzical, modernităţii limbajului sonor.

O impresie aparte a lăsat, în deschiderea celei de a doua seri festivaliere, **„Mike Godoroja And The Blue Spirit"**. Gândit ca un spectacol unitar, purtând genericul edificator **„Balkanik Zeppelin"**, recitalul s-a dovedit deosebit de atractiv, fiind mult gustat şi aplaudat de public. Vervă, culoare, pregnanţă, vitalitate, inventivitate improvizatorică – iată principalele atribute ale grupului bucureştean ce i-a inclus, pe lângă protagonistul vocal **Mike Godoroja**, pe **Yann Chepa** - ghitară bass, percuţie, conducere muzicală, **„Mac" Marian Aciobăniţei** - ghitară acustică şi electrică, mandolină, dulcimer, **Vali Vătuiu** - baterie, plus invitatul **Marius Mihalache**, virtuoz instrumentist la ţambal, cu toţi angajaţi într-o incitantă experienţă ***world-etno***... . Reconfigurat după tragica dispariţie a liderului **Kamocsa Béla**, grupul timişorean **„Bega Blues Band"** a continuat să cultive recunoscuta diversitate a tipurilor de expresie, evantaiul de genuri şi specii mergând de la ***blues*** şi ***jazz*** la ***pop-rock prelucrat***, ***latino*** şi ***afro*** orientat de astă dată mai mult spre ***jazz***, conform intenţiei noului lider, **Johnny Bota**. În actuala formulă au apărut **Toni Kühn** (claviaturi), **Lică Dolga** (baterie), **Alex Man** (ghitară), **Lucian Nagy** (saxofoane, percuţie), **Maria Chioran** (vocal) şi desigur, **Johnny Bota**, (bass, vocal). Surprinzător prin insolit, ritm alert, plasticitate a imagisticii sonore s-a vădit quartetul ungar **„Special Providence"**, considerat un pilon al jazz-rock-ului modern din ţara sa, în ciuda tinereţii componenţilor, studenţi la **Facultatea de Muzică „Liszt Ferenc"** din Budapesta, apreciaţi inclusiv pe scene din Cehia, Slovacia, Marea Britanie (în noiembrie 2009 au participat şi la prestigiosul **London Jazzfestival)**, artişti aliniaţi deopotrivă la recentul festival sătmărean: **Markó Ádám** - baterie, **Fehérvári Attila** - bass, **Kertész Márton** - ghitară, **Cséry Zoltán** - pian.

Lars Danielsson Trio

Seara a treia a fost deschisă de o nouă formaţie bănăţeană intitulată **„Jazz Friends"**, reunind sub conducerea „decanului de vîrstă" **Toni Kühn**, ghitarist şi claviaturist binecunoscut, patru mai tineri instrumentişti din Timişoara şi Arad, ne referim la bateristul **Dinu Simon**, bass-istul **Uţu Pascu**, saxofonistul **Lucian Nagy** şi ghitaristul **Dan Alex Mitrofan**, ultimii doi fiind absolvenţi anul trecut ai **Facultăţii de muzică „Richard Oschanitzky"** din cadrul **Universităţii „Tibiscus"**. Am admirat în continuare **„Standards On Double Six"**, denominaţie ce se referă explicit la cele 12 coarde disponibile ale ghitarelor mânuite de **Sorin Romanescu** şi **Alex Man**, doi instrumentişti de certă ţinută, ca şi la factura repertorială incluzând îndeosebi ***teme standard*** ale jazz-ului alăturarea vocalistei de excepţie **Luiza Zan** nu a făcut decît să confere carate expresive în plus unui atare trio sui generis ce a marcat una dintre culminaţiile valorice ale Festivalului! Întruchipare a accesibilităţii, a prizei la public, combo-ul sibian **„Snaco Dixie Jazz Band"** a cucerit prin rapelul la un repertoriu de recital sinonim cu succesul (teme notorii din jazz-ul tradiţional, dar şi insolite „medleys" imaginate de ei, inspirate din discografia pop autohtonă şi internaţională, ori prelucrări după cântece din folclorul românesc; iată distribuţia rolurilor interpretative ale formaţiei – **Remus Toader** - trompetă, vocal, **Ioan Teofilat** - tuba, **Dan Oswald** - banjo, vocal, **Nelu Petcu** - trombon, vocal, conducere muzicală.

Ultima seară, duminică 26 iunie, l-a readus pe podiumul Filarmonicii pe ritmicianul **Cserey Csaba** – artist sătmărean cu incontestabilă charisma – în tandem cu talentatul ghitarist **Emil Gherasim**, acest duo evoluând sub genericul **„Macro World"**. Momentele finale ale Festivalului au sporit în progresie geometrică indicele valoric, insolitul expresiei, ca şi interesul publicului. **„The Skopje Connection"** s-a recomandat ca un trio alcătuit din muzicieni de excepţie, ce aparţin unor etnii şi culturi muzicale diferite, precum **Luca Aquino** (trompetă, flugelhorn), nouă stea pe scena jazz-ului italian; macedoneanul **Dzijan Emin** (corn şi melodica – un fel de muzicuţă cu claviatură), talentat compozitor şi uimitor poli-instrumentist, nume recompensat cu onorante premii; şi cel mai tânăr membru, deasemenea macedonean, **Georgi Sareski** (ghitară acustică), instrumentist şi compozitor specializat în domeniul artei sonore contemporane, muzician educat la **„Berklee College Of Music"** din Boston, SUA. Iar în epilog, **Lars Danielsson**, pe drept cuvânt estimat drept unul dintre cei mai buni bass-işti de jazz din Suedia (el cântă şi la violoncel) a fascinat pur şi simplu asistenţa prin capacitatea aparte de a configura, el şi coechipierii săi de trio (ghitaristul britanic **John Parricelli** şi **Stavros Lantsias** - pianist şi baterist grec), un univers expresiv impresionant, copleşitor...

Florian LUNGU

Adio, „fată dragă“!

Octavian URSULESCU

Am fost practic legat de debutul ei. În 1986 am organizat şi prezentat un mare spectacol la Sala Polivalentă din Bucureşti, sub egida Casei de cultură a sectorului 5, condusă de o femeie inimoasă, doamna Rusu. În acea perioadă realizam multe emisiuni la radio, iar compozitorul Şerban Georgescu era acolo redactor, fiind colegi şi prieteni. După hit-urile cu Carmen Rădulescu, descoperise o fată

frumoasă şi talentată, care pe atunci lucra la aeroportul Otopeni. Şerban m-a rugat s-o introduc în distribuție, pentru că dorea s-o „testeze” în contactul cu publicul, pentru că îi compusese 2 melodii. Fără a figura pe afiş, fără a fi cunoscută, Mădălina Manole a repurtat un succes imens. Ploieşteanca făcuse anterior parte dintr-un duet folk care activa în cadrul „Serbărilor Scânteii Tineretului”. Despre calitățile ei

artistice şi umane mi-au oferit referințe elogioase poetul Lucian Avramescu, prezentator al manifestărilor, dar şi Victor Socaciu, Cristian Țopescu, George Mihăiță, colegi de scenă. De altfel, în ultimii ani Mădălina revenise la chitară, cu propriile compoziții.

Am fost apoi alături de ea la primele premii de la Mamaia, după aceea cu zeci de turnee în țară şi pe litoral, organizate de impresarii Bebe Mihu şi Anghel Stoian, am petrecut orele de după spectacol în camera de hotel, la o gustare frugală, amintiri, impresii, glume, proiecte.

Am prezentat-o ultima oară acum câteva luni, la Sala Palatului, la spectacolul aniversar consacrat lui Mihai Constantinescu. Arăta superb, sveltă şi frumoasă ca întotdeauna, părea o mămică fericită. Publicul a primit-o, ca de obicei, cu ovații, deci nu o uitase, iar succesul nu o ocolea. Pregătea lansarea unui nou album, se mutase în casa dorită, lângă Bucureşti, alături de un soț iubitor, avea numeroase planuri artistice. Atunci, DE CE?

„Fată dragă“ este cu siguranță unul dintre şlagărele uriaşe ale muzicii uşoare româneşti, iar între cele mai fredonate 100 de titluri din ultimele 3 decenii mai sunt sigur câteva ale Mădălinei Manole.

În ultimele luni am căutat-o insistent, legat de un eveniment artistic important organizat de cunoscutul avocat Dorin Irimia. Nu mi-a răspuns nici la apeluri, nici la mesaje, ceea ce m-a îngrijorat, nu se întâmplase niciodată asta, dar aflasem din presă că are probleme de sănătate. Îşi dorise mult un copil şi l-a avut când altele nu mai speră, după 40 de ani.

A ales însă să plece dintre noi în plină glorie şi împlinire artistică, asemeni unor Jim Morrison sau Janis Joplin... Ce a cauzat gestul ei simbolic, în chiar ziua de naştere, 14 iulie? Depresie legată de trecerea timpului, de dispariția succesului, a afecțiunii publicului? Acum nu mai contează. A fost opțiunea ei.

Se cade s-o respectăm, conducând-o pe ultimul drum însoțită de aplauze, ca în 25 de ani de carieră luminoasă. Adio, „fată dragă“!

Premieră Estivală la "TĂNASE"

Spectacolul intitulat sugestiv „VARA NU-I CA IARNA" – Premiera Estivală a actualei stagiuni a Teatrului de Revistă „CONSTANTIN TĂNASE" a fost special creată de maestrul Bițu Fălticineanu pentru Grădina de Vară „HERĂSTRĂU". Chiar dacă nu odată ploile torențiale care s-au abătut asupra Bucureştilor au dus la suspendarea reprezentațiilor, spectacolul a continuat să se joace cu mare succes toată luna iulie. Anticipând cumva situația, regizorul spunea înainte de premiera oficială care a fost amânată pentru seara

Orchestra Teatrului de Revista_ Dirijor Dan Ardelean

următoare din cauza...ploii: *„Vor fi „ploi torențiale" cu vedete, „tunete şi fulgere" cu momente senzaționale de balet şi o „grindină" de melodii interpretate de florea-cea-vestită a interpreților Teatrului de Revistă. Dar, fie ploaie, fie soare, publicul trebuie doar să râdă, să cânte şi să danseze la VARA NU-I CA IARNA!"*... Un spectacol din distribuția căruia fac parte Alexandru Arşinel, Nae Lăzărescu şi Vasile Muraru, Cristina Stamate, Valentina Fătu, Alexandru Lulescu, Liliana Mocanu, Ortansa Stănescu, Miruna Birău, Ana Maria Donosă, Raluca Guslicov, Monalisa Basarab, Cristian Simon, Nae Alexandru, Paul Talaşman, interpreții Adrian Enache, Mirela Boureanu, Alin Gheorghişan, Radu Ghencea şi Daniela Cristea şi Baletul Teatrului de Revistă condus de coregraful

Nae Lăzărescu şi Vasile Muraru

Alexandru Arşinel

Cornel Popovici. Aranjamentele muzicale sunt semnate de compozitorul Dan Dimitriu, iar înainte de fiecare reprezentație Orchestra Teatrului de Revistă dirijată de Dan Ardelean susține special pentru publicul ce îşi ocupă locurile şi se pregăteşte de spectacol, un recital alcătuit din partituri muzicale celebre.

Aşa cum ne-a obişnuit la fiecare spectacol, Alexandru Arşinel susține în cadrul spectacolului şi un recital muzical de excepție, pe lângă monologul care stârneşte ropote de aplauze. Stagiunea estivală a fost o perioadă fastă pentru îndrăgitul actor şi datorită faptului că a fost distins cu premii şi trofee extrem de importante şi de onorante: Premiul de Excelență al Revistei "VIP" înmânat în cadrul ceremoniei de la Sinaia de către interpreta Marina Voica, Premiul de Excelență – Categoria ACTORI şi Premiul de Popularitate la Gala "CELEBRITĂȚILE ANULUI" 2010 şi nu în ultimul rând MEDALIA de ONOARE a Federației Comunității Evreieşti din România. "*Pentru activitatea artistică prodigioasă dedicată teatrului românesc, pentru o viață de om exemplară, dăruită înțelegerii şi apropierii dintre oameni. Recu-noştința noastră pentru un mare actor a cărui carieră se revarsă cu strălucire asupra scenei şi publicului său"* – este înscris pe acest omagiu adus Teatrului românesc şi Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" prin persoana directo-rului său, marele actor Alexandru Arşinel.

Text şi foto: **Oana GEORGESCU**

În țară

35 de ani de intensă activitate muzicală, peste 2,5 milioane de albume vândute vorbitorilor de limbă română şi un turneu estival de amploare - "Îndrăgosteşte-mă de tine". Sunt repere importante din viața şi cariera lui **Gheorghe Gheorghiu**,

care oferă publicului cel de-al 15-lea album de autor. Material aniversar sărbătorit prin zece spectacole pe litoralul românesc (16 iulie - 29 august), inedit proiect produs şi organizat de Mix Music Entertainment). Noul disc de autor propune 12 piese noi, majoritatea înregistrate la New Sound (Manhattann, NY). Turneul va cuprinde numai spectacole de plajă, un concept artistic deosebit din punct de vedere al locațiilor neconvenționale. Alături de Gheorghe Gheorghiu, trupa Shine, Emma Stefan şi "Cherry" (trupa feminină de balet "Cireşica").

Odată cu recitalul de la Festivalul de Jazz de la Sibiu, **Horia Brenciu** dă startul concertelor *in memoriam* Frank Sinatra. Horia Brenciu a oferit publicului un show special pe scena de la Sibiu. Pentru mai bine de 150 de minute, cei prezenți la eveniment au asistat la un adevărat spectacol marca Horia Brenciu şi HB orchestra: artistul MediaPro Music a interpretat piese proprii, dar şi melodii din repertoriul internațional. În plus, acest festival a fost doar un început dintr-un şir de spectacole pe care Brenciu şi HB orchestra le va realiza în Bucureşti şi în țară cu ocazia aniversării în luna decembrie a acestui an a 95 de ani de la naşterea lui Frank Sinatra. Artistul a pregătit un spectacol unic în România cu piese de swing şi jazz ale celor mai mari voci şi personalități ale genului: Sinatra, Dean Martin, Sammy Davis jr, Tony Bennett şi mulți, mulți alții.

Peste hotare

Trupa **Sistem** -*"trupa pe butoaie* - a fost invitată să participe la unul dintre evenimentele organizate la Istambul în perioada în care capitala Turciei este şi capitală culturală europeană. Intitulat "Europe On Water" , evenimentul găzduieşte artişti din 16 țări ale Europei: Germania, Austria, Bosnia şi Herzegovina, Bulgaria, Danemarca, Estonia, Franța, Olanda, Marea Britanie, Suedia, Italia, Ungaria, Macedonia, Polonia, Serbia şi România. Concertele Sistem s-au desfăşurat, pe rând, în cele două zone ale Istanbulului. Primul a avut loc în zona europeană, în piața Taksim situată în centrul oraşului, iar cel de-al doilea în zona asiatică, în piața Caddebostan, aflată pe malul mării, într-o zonă rezidențială. *ICR Istanbul a promovat şi susținut acest eveniment.* Debutul Sistem la Istambul a fost fulminant, la primul lor concert fiind prezenți, după estimările organizatorilor, aproximativ 5000 de spectatori. Trupa a pregătit special pentru acest eveniment un intro de concert cu influențe orientale care i-a încălzit pe cei prezenți. Playlist-ul a conținut atât piese proprii ale grupului, cât şi cele câteva cover-uri pe care trupa le interpretează în ultima vreme, dintre care „They Don't Care About Us" (cover M. Jackson) şi „People Are People" (cover Depeche Mode) au avut cel mai mare succes.

Formația **Holograf** a susținut un concert pe scena pavilionului României la Shanghai, iar a doua zi, a avut un nou recital în cadrul programului de promovare cultural-artistică a României la Expoziția Mondialî 2010. Pentru mai bine de 80 de minute, depăşind cu mult durata planificată a spectacolului, artiştii MediaPro Music au creat o atmosferă deosebită pentru publicul spectator alcătuit, în majoritate, de membri ai comunității române din Shanghai. Pe lângă Holograf, în perioada 16 iunie - 31 iulie pe scena pavilionului României evoluează ansamblul folcloric „Căluşarii Slatinei", cvartetul „Imporioso", cvintetul „Composito" şi fanfara „Zece Prăjini".

După un debut plin de surprize, cu piesa "Sexy Love", licențiată de către Media Pro Music în prezent în Grecia, Cipru, Albania, Tunisia, Olanda, Rusia, Norvegia, Suedia şi Polonia, **Residence Deejays & Frissco** lansează oficial în Grecia noul single "Lovely Smile", într-un concert extraordinar pe Sporting Stadium în Atena. Tot în această perioadă, cei trei membri ai proiectului vor organiza un casting pentru videoclipul "Lovely Smile".

Gabi MATEI

Femina

Gabi MATEI

După ce a cucerit topurile din Turcia cu single-ul "My Love On You", **Anda Adam** a ajuns pe locul 1 şi în Ucraina, cu aceeaşi piesă. "My Love On You" este pe primul loc în topul unuia dintre cele mai mari radiouri din Ucraina şi, mai mult decât atât, pătrunde în forţă şi pe piaţa muzicală din Rusia. Cântecul este compus de Mihai Ristea, unul dintre membrii trupei Montuga şi este piesa ce marchează reinventarea Andei Adam, transformare ce subliniază încă odată versatilitatea artistei şi dorinţa sa de a fi mereu actuală, în concordanţă cu tendinţele pieţei muzicale.

Anda Adam

DJ Layla

Proaspăt lansată pe piaţa muzicală românească, odată cu semnarea single-ului "Lollipop" la MediaPro Music, **Alexandra Stan** se şi implică în campanii umanitare. Artista a concertat la Braşov, în vederea strângerii de fonduri pentru un tânăr de numai 19 ani, Grădinaru Bogdan Alexandru, care a rămas paralizat în urma unui tragic accident suferit în timpul unui meci de rugby. Pentru recuperare sa este nevoie ca Alexandru să fie transferat la o clinică din Germania unde sportivul va suferi o serie de intervenţii chirurgicale şi tramente care se ridică la suma de 120.000 de euro. Împreună cu DJ Dark – resident Vibe FM, Alexandra Stan a susţinut un recital în cadrul evenimentului din Club Tequila Bowling din Braşov.

"City of The Sleeping Hearts": acesta este numele celui mai nou videoclip **DJ Layla**, ce ne invită într-un oraş atemporal, unde oamenii şi simţurile par a fi îngheţate. "City of The Sleeping Hearts" este compusă de Radu Sârbu, fiind al doilea videoclip (după "Single Lady) care se produce în cadrul proiectului DJ Layla. Scenariul poartă semnătura Anei Sârbu, iar regia îi aparţine lui Iulian Moga. DJ Layla se reîntoarce pe micul ecran împreună cu o voce nouă, pe numele ei de scenă Dee-Dee.

O "Rază de Soare"

"Raza de Soare" se numeşte cel mai nou album pe care ANNES l-a lansat pe piaţă sub culorile CAT Music şi care reprezintă pentru ea *"o oază de speranţă în aceste vremuri atât de dificile"*. Evenimentul a fost marcat mai întâi de un turneu naţional susţinut în perioada 22.02 – 6.05 alături de Trupa "Distinto" şi de Anna Lesko, turneu ce a cuprins 29 de oraşe şi care a făcut parte din proiectul "Artă contra drog". Lansarea oficială a albumului a avut loc însă recent, într-un club bucureştean, unde, alături de band-ul "Perpetuum", frumoasa ANNES a interpretat piese de pe noul album şi nu numai. "Raza de Soare" conţine cele mai frumoase 11 piese ale artistei, printre care se numără balada *"Atât de greu"* - distinsă la Romanian Top Hits cu Premiul pentru *"Cea mai bună compoziţie muzicală"* şi single-ul intitulat *"Convinge timpul"*. Pentru acest album ANNES a colaborat cu unii dintre cei mai buni muzicieni, compozitori şi textieri: Adrian Romcescu, Gabriel Huiban, Alex Pelin, Mihai Postolache, Daniel Deaconu, Keo, Mihai Coporan, Dana Dorian, Yorgos Benardes şi Cornel Ilie (Vunk). ANNES a dedicat fanilor şi 2 feat-uri speciale: *"Am nevoie de iubire"* feat Mateo şi *"I want to spend my life time loveing you"* feat Ionuţ Ungureanu ("Provincialii"). După cum vă aduceţi aminte, în decembrie 2008 ANNES a cântat alături de trupa "Provincialii" în deschiderea concertului lui David Bisbal de la Sala Palatului.

Ana-Maria SZABO

Flash

Pionierii muzicii electronice din România, **Şuie Paparude**, îşi pot aroga de drept meritul de a reuşi să reinventeze şi să transmită prin muzica lor sentimentul de libertate. De-a lungul celor 18 ani de activitate au schimbat mentalităţi, au transmis mesaje puternice, au fost permanent determinaţi şi perseverenţi. După succesul pe care l-au înregistrat cu piesa "Cea mai bună zi", a venit momentul pentru un nou single - "Soundcheck". Videoclipul piesei este realizat de regizorul Adrian Agheniţei. Decorul a fost construit în totalitate din fotografii decupate şi regrupate de către Damian Groves, iar apoi, animate digital. Astfel a rezultat o animaţie 2 D, într-un spaţiu de compozitare 3D.

Morandi

Două nume sonore ale industriei muzicale româneşti şi-au unit forţele pentru a redefini noţiunea de "distracţie". Este de vorba de **Zero & Fly Project** care vor să instige la voie bună cu piesa "BALCANI". Videoclipul piesei a fost filmat deja, iar regia este semnată de către Alex Ceauşu, cel care a mai colaborat cu băieţii de la ZERO şi pentru "Lay Me Down". Filmările au avut loc în 3 locaţii pe cât de diferite, pe atât de potrivite cu mesajul piesei - Ferentari, un lan de grâu, o nuntă.

La 12 ani de la înfiinţarea actualei capitale a Kazahstanului, Astana, trupa **Morandi** a avut onoarea de a cânta în faţa preşedintelui statului. Peste 30.000 de fani au fost prezenţi la Arena Stadium unde Morandi şi Ne-yo au sărbătorit împreună cu publicul aniversarea capitalei futuriste. Morandi au reveni şi în alte două mari oraşe din Kazahstan şi anume în Almaty (fosta capitală a statului) şi Kustanai.

Keo a încheiat filmările videoclipului pentru cel mai nou single al său "Give me your love". Piesa aduce multe noutăţi în cariera artistului. În primul rând, este o colaborare cu un cântăreţ francez de hip-hop, pe nume Ralflo, care a venit special din Franţa pentru acest videoclip. În al doilea rând, Keo a lăsat deoparte aerul său mai dark pentru culori vii şi o atitudine fresh. Videoclipul este dominat de o prezenţă feminină ravisantă, o dansatoare extrem de talentată, Flavia, aleasă după o preselecţie riguroasă,

Băieţii de la **Fly Project** au încins atmosfera într-unul dintre cele mai exclusiviste cluburi din Tirana. Fanii albanezi au luat cu asalt locaţia în aer liber şi nici măcar ploaia care a răcorit atmosfera cu vreo două ore înainte de show nu a coborât cotele incendiare ale distracţiei. Concertul a durat peste două ore: MANDALA, single-ul aflat în promovare în acest moment a fost cea mai savurată piesă, urmată îndeaproape de RAISA, dar şi de piesa K-TINNE - albanezii cântând vers cu vers piesa în limba română.

Atitudine, concept, show, atmosferă, calitate sunt câteva dintre atributele pe care le întruneşte noul proiect muzical **Kittens**. Aflându-se sub aripa lui **Bob Taylor** în calitate de manager şi avându-l ca producător muzical pe hitmaker-ul **David Deejay**, cele două **Kittens – Marlene şi Claudia** – au toate premisele în a face performanţă pe segmentul muzical abordat dance/house. Primul lor single - **Persia** - a fost primit deja foarte bine de public şi beneficiază deja de un clip filmat la mare, pe un iaht privat.

După succesul înregistrat la selecţia naţională Eurovision cu piesa " Around Around", compusă de el, **Cătălin Josan** revine cu o nouă melodie de dragoste ce va intra direct în inimile fanelor de pretutindeni. Pentru această piesă Cătălin a colaborat îndeaproape cu Keo, acesta din urmă împreună cu Ralpho semnând şi versurile melodiei.

Tara

"Dream With You": după cum l **DJ Liviu Hodor** ne-a obişnuit deja, piesa are toate ingredientele unui hit. Acordeonul, ritmul clubbing, vocea inconfundabilă a **Tarei** sunt doar câteva dintre argumente. Şi dacă în toată ecuaţia succesului adăugăm că "Dream With You" este compusă împreună cu băieţii de la Sunrise INC, vom şti deja că noul single va fi unul ce poate crea dependenţă.

Mihai ANTON

Din toamnă, poveşti... cu cântec! (II)

Doru IONESCU

Turneul european al emisiunii „Lumea şi noi” de la TVR Internaţional (dedicată din toamnă muzicienilor stabiliţi în străinătate) a avut mai multe halte în Germania, începând cu München. Lângă marele oraş, la Dingolfing, este stabilit de câţiva ani fostul chitarist şi lider al grupului jazz-rock şi progresiv „Experimental Q”, care a funcţionat la Cluj în anii ’70 - ’80 (cu celebre participări la festivalurile de la Sibiu ori „Club A”). Plecat în ’87 din ţară, **Valentin Farcaş** a continuat să cânte, apărând acasă în primii ani ’90 cu un proiect solo. Nu şi-a putut căra instrumentele cu maşina personală de prea multe ori, aşa că a continuat tot în Germania... cu de toate pentru toţi, inclusiv muzică electronică experimentală la diverse festivaluri de muzică contemporană (Darmstadt, Trossingen). Nu în ultimul rând, a cântat cu diverse trupe rock, cea mai importantă numindu-se „StarFighter”. În 2005 - 2006 a venit cu proiectul „Havoc” pe la „Stufstock”, iar în 2007 a debutat discografic tot aici, cu „Ektoplasmatische Suite”. Datorită emisiunii „Remix”, din primăvară a reluat legăturile cu membrii vechii trupe, în primul rând cu pianistul Eugen Tunariu, stabilit la Montreal! Aşa se face că în august, împreună cu bateristul Nicky Bucaciuc (şi căutările vechilor membri continuă) vor înregistra la Bucureşti un disc cu piese mai vechi şi mai noi!

Petre Iordache şi Doru Ionescu

Despre **Viranyi Attila**, basist şi lider al grupului orădean „Metropol”, aflaţi că este bine sănătos, maestru de sunet la Conservatorul din Freiburg. Are o panoplie întreagă de discuri (re-)produse acolo, iar la subsol un adevărat muzeu al tehnicii sunetului (analog). Pe de altă parte, după isprăvile reunirii legendarei trupe hard rock la Oradea (în 2004 respectiv 2008, când s-au împlinit 40 de ani de la fondare, dacă n-aţi văzut emisiunile „Remix”), speră la un comeback bucureştean cu care vă voi ţine la curent.

Berlin-ul a fost pentru numeroşi muzicieni români, după scindarea sa prin infamul zid, interfaţa, puntea de legătură cu libertatea. În cazul suflătorului **Petre Iordache**, metropola europeană s-a transformat în casă. În arhivele TVR stau la loc de cinste colaborările sale cu „Sfinx”, „Modern Grup”, Paul Ghenţer şi mulţi alţii. Cert e că din anii ’70 a cântat cu diverse formaţii de estradă germane, de fiecare dată cu români, cu bateristul Sandu Preda (remember „Olympic ’64”) până astăzi. Are o mică şcoală de muzică acasă, într-un studio amenajat inedit, cu pupitre dotate cu instrumente. Neobosit din punct de vedere muzical, dintre numeroasele sale realizări am fost impresionat de remixul piesei „Plumb” (pe versurile bacoviene) la care a fost ajutat prin net de superchitaristul nouăzecist (cunoscut acum cu „Phoenix”) Cristi Gram. Episodul emoţionant al Revoluţiei Române trăite în faţa porţii Brandenburg va fi ilustrat în emisiune de un clip pe care l-am încercat cu această melodie. By the way, Petre vizitează România din ce în ce mai des...

Păuniţa Ionescu, celebra voce pop-rock şi soul din anii ’70 - ’80 (inclusiv cu grupul „Catena”) a mai fost văzută pe micile ecrane în ultimii ani. Plecată la Essen dar stabilită la Hannover din 1991, atunci când a reluat cu Anca Vijan Graterol, Ortansa Păun şi Lidia Creangă spiritul rockului feminin românesc („Big Mama & The Kids”), solista a ajuns în ultimii ani să conducă o trupă de gospel. În emisiune vor putea fi văzute şi fragmente de pe un DVD înregistrat în concert, într-o biserică germană, de „Big Mama & The Golden Six”, fabulos! Eu unul i-aş vedea pe acei muzicieni negri (conduşi admirabil de o albă!) concertând în decorul gotic de la clubul “Silver Church” din Bucureşti, de Sărbători, aşadar... va urma!

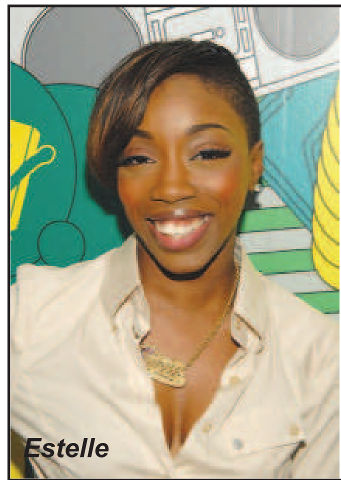
Mondo pop

Formaţia canadiană **Rush** a anunţat lansarea celui mai anticipat single – Caravan. Noul single va fi prezent pe albumul *Clockworks Angels*, care se preconizează că se va lansa în 2011. Pe noul album se va regăsi si single-ul "BU2B". Rush a pornit şi într-un turneu *Time Machine Tour*, din 29 iunie în Albuquerque, New Mexico.

Aflat în studiourile din Miami, **Enrique Iglesias** face ultimele retuşuri la cel mai divers şi eclectic album al său de până acum. ***I Like It*** va fi primul single de pe acest nou album. De mai bine de un deceniu piesele pop cu accente latino ale lui **Enrique Iglesias** şi-au găsit locul în inimile fanilor din întreaga lume, înregistrând vânzări de peste 55 de milioane de discuri, atât în limba engleză, cât şi în spaniolă.

După ce a anunţat lansarea unui nou album pe 16 august – King Uncaged, şi a lansat single-ul "I'm Back", **T.I.** revine de data aceasta cu o nouă piesă – Yeah Ya Know, care se va regăsi pe coloana sonoră a filmului *Takers*.

După ce a fost nominalizată la Best International Act la premiile BET Awards, **Estelle** îşi anunţă fanii că pregăteşte un nou album, care se numeşte *All Of Me*. Artista a lansat deja single-ul oficial – *Fall in Love*.

Estelle

Immersion, cel mai nou album al formaţiei **Pendulum**, a ajuns nr. 1 în UK Album Chart, iar în prima zi de lansare albumul s-a vândut în nu mai puţin de 21.629 de exemplare.

Muse, trupa prezentă pe noua coloană sonoră "Twilight New Saga: Eclipse" a anunţat lansarea în premieră a celui mai nou videoclip al single-ului "Neutron Star Collision (Love Is Forever)".

Formaţia premiată la Grammy, **Stone Temple Pilots** a revenit în lumina reflectoarelor după 10 ani cu un album selftitled, care a ocupat în top Billboard locul 2, al şaselea album de studio al lor. Primul single al albumului se numeşte "Between The Lines". Noul album a fost produs de grup şi mixat de Chris Lord- Alge.

Cody Simpson, de doar 13 ani, a realizat o adevărată performanţă muzicală, lansând un featuring cu Flo Rida pentru piesa *iYiYi*, pentru care a filmat deja şi un prim clip.

A apărut ediţia de colecţie Elton John – Live at Madison Square Garden (Universal Music), care a fost înregistrată în New York în anul 2007, în care **Elton John** a împlinit 60 de ani. Această ediţie limitată include două DVD-uri, un CD cu înregistrări live, o carte de 70 de pagini cu prezentarea hit-urilor, un poster cu Elton John, şi un VIP Pass.

Cântăreaţă şi compozitoare, câştigătoare a mai multor discuri de platină, **Melody Gardot**, a concertat la Ceremonia de deschidere a celei de-a 63-a ediţii a Festivalului de Film de la Cannes la Palais de Festivals. Prestaţia sa extraordinară a inclus un medley din piese incluse pe coloana sonoră a filmelor „Alice în Ţara Minunilor", „A Nightmare Before Christmas" şi „Beetlejuice"

Melody Gardot

Live Nation a anunţat că **Sting**, acompaniat de **Royal Philharmonic Concert Orchestra**, îşi va extinde turneul mondial cu apariţii în Europa şi Marea Britanie în această toamnă. Turneul Symphonicity va da publicului ocazia să asculte cele mai mari hit-uri ale artistului (cu numeroase albume cu vânzări globale de peste 100 de milioane de exemplare) reinterpretate pentru stilul simfonic. Orchestra va fi dirijată de Maestrul Steven Mercurio. Pentru a susţine turneul, Deutsche Gramophon va lansa CD-ul *Symphonicities*.

Sting

Au trecut 6 ani de când trupa de punk rock **Green Day** a lansat unul dintre cele mai apreciate albume ale tuturor timpurilor – *American Idiot*. Fiind unul dintre albumele care au făcut istorie este normal ca acest album să revină la suprafaţă sub forma unui musical, jucat de actori tineri pe Broadway. Înregistrările acestui musical, alături de contribuţia celor de la Green Day au fost lansate sub forma unui album care include 21 de piese şi un bonus track – *When It's Time*. Muzica este compusă de Green Day în totalitate, iar versurile au fost scrise de Billie. Alături de piesele ce fac parte din albumul *American Idiot*, fanii vor găsi şi piese de pe ultimul album *21st Century Breakdown*.

Mihai ANTON

Loredana Iliosu

Ana-Maria SZABO

Nu întâmplător, periodic, vă prezentăm valorile autentice ale „juniorilor”, pentru că ele sunt cele chemate să preia peste câţiva ani ştafeta de la vedetele de azi. Mai mult, se poate observa că, în ceea ce priveşte muzica uşoară românească tradiţională, există un vid uriaş în urma „generaţiei de aur”. Nimeni, încă, n-a reuşit să egaleze popularitatea unor Margareta Pâslaru, Marina Voica, Dan Spătaru, Corina Chiriac, etc.… Cei în activitate şi azi fac săli arhipline, tocmai de aceea este trist că în urma lor nu prea pare a veni cineva cu valoare comparabilă. Neîmplinirile şi „cererea pieţei” au îndepărtat de muzica uşoară voci de excepţie, cum ar fi Mihaela Marinache. Din fericire, cei mai mulţi dintre compozitorii noştri, din lipsă de activitate notabilă, se ocupă, ca dascăli, de copiii talentaţi, pregătindu-i pentru Eurovision Junior, Mamaia copiilor, care la nivelul celor mici sunt mult mai bine organizate şi mediatizate (Techirghiol, Aleşd, Baia-Mare, Năvodari, Oneşti, Bacău, ş. a.). C. Fugaru, M. Ţeicu, J. Kerestely, N. Caragia, V. Popescu, D. Dimitriu, D. Lupu, M. Constantinescu, M. Alexandru, Cr. Alivej, G. Sauciuc sunt doar câţiva dintre cei care ne propun cu regularitate voci de excepţie.

Unul din talentele reale impuse în ultimii ani este Loredana Iliosu. Bucureşteanca are 13 ani, fiind elevă la Şcoala generală nr. 1 Sfinţii Voievozi. La 7 ani debuta deja la Clubul copiilor din sectorul 5, pentru ca în prezent să fie membru de baza al grupului „Andante”, cu care este solistă vocală, Loredana a

obţinut premiul II la „Mamaia copiilor” 2009 şi premiul I la „Cerbul de aur Junior”. Înzestrata solistă a cucerit premii la numeroase festivaluri din ţară, la Techirghiol, Constanţa, Oneşti, Sulina, Craiova, impunându-se în faţa unor copii care şi-au început pregătirea muzicală la vârste mult mai fragede. În plus, ea a impresionat de fiecare dată prin realul talent actoricesc, transformând fiecare cântec într-o mică scenetă, de aceea doreşte să urmeze mai târziu secţia Teatru de la Liceul „Dinu Lipatti”. De altfel, remarcabilele ei înzestrări teatrale au fost remarcate şi de echipa TVR, care, în urma unei preselecţii exigente, a distribuit-o alături de Corina Chiriac şi Dumitru „Titi” Rucăreanu în musical-ul „Unde-i Moş Crăciun?”. Cele mai importante distincţii ale unei cariere în ascensiune au fost obţinute cu melodii compuse special pentru ea de profesorul care o îndrumă, Mihai Şirlincan: „Aş vrea să rămân veşnic copil”, „Toata lumea râde, cântă şi dansează”. Este vorba de premiul II la Sulina, pr. III la festivalul organizat impecabil la Piatra-Neamţ de dl. Ouatu, de acelaşi loc 3 cucerit la „Glasul speranţelor“, la Techirghiol sau de premiul I la concursul realizat de Carmen Fulger la TVRM, „Cu pile, fără pile”. Practic, micuţa performeră a apărut la cele mai importante posturi TV, de la TVR1, TVR2, TVR3 la OTV, DDTV, B1, ProTV. Dragostea ei egală pentru muzică şi actorie (Teatrul de revistă „C. Tănase” are nevoie de actori cu înzestrări muzical-coregrafice!) a izvorât din participarea încununată cu cel mai deplin succes la emisiuni cum ar fi „Portativul particular”, „Hora prichindeilor”, „Premianţii”, „Căsuţa cu poveşti”, în care este invitată în mod permanent. Chiar aşa, iată o sugestie pentru compozitorul Dumitru Lupu şi cunoscutele sale filme muzicale pentru cei mici, în care Loredana Iliosu poate crea roluri magistrale!

De Ziua Irlandei – St.Patrick’s Day

După succesul primelor ediţii din 2008 şi 2009, iată că şi în 2010 a avut loc un spectacol în aer liber de Ziua Irlandei “St. Patrick’s Day”: în Bucureşti, de data asta în centrul istoric al oraşului (zona Şelari-Franceză).

Ca şi anul trecut, cu ocazia acestui spectacol scena a fost împodobită cu baloane în tricolorul Irlandez: verde, alb şi portocaliu. Publicul a putut să se fotografieze cu spiriduşii şi spiriduşele care au animat piaţa, iar cei interesaţi s-au bucurat de câte un trifoi sau tricolor pictat pe obraz. Scena special amenajată a găzduit spectacole ale dansatorilor Irish Way, grupul Shannon a susţinut un recital live de muzică tradiţională irlandeză, iar după doi ani de absenţă trupa Blackbeers a revenit cu un show de rock-celtic. Pe parcursul serii au avut loc şi diferite concursuri cu premii.

Evenimentul este organizat de Asociaţia Culturală Româno-Irlandeză – preşedinte Peter Moynahan Papp.

Sorin BANU

Formații

Cargo, una dintre formațiile rock emblematice ale României, va deschide concertul **Iron Maiden** de la Cluj. Cargo a fost înființată în 1985 la Timişoara şi are nouă albume de studio, printre care şi un best of intitulat "XXII". Formula actuală include pe Adrian Igrişan (voce/chitară ritm), Cristian Pup (clape), Alin Achim (chitară bass), Tavi Pilan (tobe) şi chitaristul Adrian Bărar, recunoscut ca lider. Cargo a obținut un premiu la MTV Romanian Music Awards în 2005 pentru "cea mai bună trupă rock", dar şi două "Discuri de Aur" pentru vânzările albumelor "Spiritus Sanctus" şi "XXII".

Formația **The Marker**, câştigătoarea "GBOB 2008" România şi a "Cerbului de Argint 2009", a străbătut țara în lung şi-n lat, rockerii pornind într-un turneu caritabil pentru strângerea de fonduri care vor merge către Sorin Gologan, un adolescent de numai 14 ani bolnav de NEUROBLASTOM TORACIC, o formă rară de cancer. Alături de trupa The Marker au urcat pe scenă în diverse oraşe: Alexandra Ungureanu, Class, Bodo (Proconsul), Mihai Trăistariu, Blaxy Girls, George Hora, Kamelia, Grimus şi alții.

Vizitează www.antract.ro şi vei putea asculta, în premieră, noul single "PENTRU TINE, NOU", semnat **ANTRACT**, urmând ca single-ul să beneficieze şi de un videoclip la scurt timp de la lansarea oficială. Odată cu lansarea noului single va fi lansat şi noul site care conține informații proaspete despre trupă şi activitatea acesteia. Pentru detalii, te rugăm, transmite mesajele pe adresele oficiale ale formației ANTRACT, disponibile pe site.

Diaspora română din Finlanda a avut parte de un eveniment special: invitată de Institutului Cultural Român, formația **Iris** s-a aflat la Helsinki. În contrast cu vremea de afară, Iris a adus bucurie în sufletele românilor aflați departe de țară, care s-au bucurat enorm să asculte piese cântate în limba de acasă. Binecunoscutele hit-uri Iris au avut parte de o reacție mai mult decât entuziastă din partea publicului! La fel de caldă a fost şi primirea Excelenței Sale Ambasadorul României în Finlanda, domnul Lucian Fătu, care i-a primit pe artişti cu o deosebită ospitalitate.

Tibi Scobiola şi-a început cariera în America, unde timp de 11 ani a făcut parte din peste 50 de show-uri gen Las Vegas sau Broadway. În 2007, Tibi intră în finala națională Eurovision cu piesa "Nu pot să uit" compusă de Laurențiu Duță. Şi-a alcătuit şi o formație: Dinu Crețu – pian, Sebastian Sandor – bass, Cezar Panaitescu – chitară, Mihai Postolache – chitară, Ciupi (Mandinga) – percuție, cu repertoriu de hit-uri internaționale. Timp de un an, **Tibi Scobiola Band** a fost în trupa emisiunii "Duminica în Familie", iar în prezent poate fi văzută alături de Mihai Morar în cadrul emisiunii "Răi da' Buni". Proiectul TSB şi-a lansat de curând primul single – piesa **"Away"** – în colaborare cu hitmaker-ul **David Deejay.**

Publika lansează cel de-al patrulea single "**Căzut din nori**", după **Yesterday**, **Perfect day** şi **Unde eşti**. Piesa "**Căzut din nori**" nu face parte din albumul "Unde eşti", anunțând un viitor material din partea băieților. Videoclipul a fost filmat de regizorul Florin Botea, care i-a ținut pe băieți… suspendați pe durata filmărilor. Videoclipul poate fi vizualizat pe canalul oficial de youtube al Cat Music, precum şi pe site-ul băieților.

Una din inițiativele pop-rock cele mai interesante din România la ora actuală aparține braşoveanului Gabi Isac, vechi muzician, cu stagii în diverse formații bine cunoscute, producător, instrumentist şi compozitor. Formația alcătuită de el se intitulează **Anoma** şi abordează cu egală măiestrie hituri internaționale şi piese proprii, unele mustind de umor – ingredient care cam lipseşte din muzica noastră.

"Artificii pe tavan", cel mai nou single semnat **Vunk** se va bucura, în curând, de un videoclip pentru susținerea şi promovarea piesei. Regizorul implicat în proiect a realizat un scenariu special, din a cărui distribuție va trebui să facă parte şi un tânăr de 17-18 ani care să semene destul de bine cu solistul trupei Vunk.

Dan CHIRIAC

"HAIR" – la Bucureşti

Celebrul musical *Hair* (scris de Gerome Ragni şi James Rado, în 1968, muzica de Galt MacDermot) a fost pus în scenă şi la Bucureşti! Director de proiect, regia artistică, pregătirea muzicală, acompaniament şi conducerea orchestrală: Sorina Creangă (U.N.A.T.C.).

Închirierea licenței pentru spectacol a fost obținută şi plătită de sora sa, Lidia Creangă, veche baterista a rockului nostru, stabilită în SUA. Cele două surori au făcut traducerea şi adaptarea dialogurilor vorbite în limba română, semnează şi scenografia şi alegerea costumelor şi a recuzitei, cumpărate tot de ele. Coregrafia spectacolului în spirit hippie este semnată de Ioana Marchidar, absolventă şi ea de U.N.A.T.C, secția coregrafie.

Din distribuție fac parte: Georgiana Dumbravă, Aura Calancea, Mirela Jienescu, Raluca Caragioiu, Claudia Costea, Daniel Dobre, Ştefan Ion, Iulian Sfircea, Eduard Cârlan, studenți şi absolvenți ai U.N.A.T.C. "I.L.Caragiale" din Bucureşti, şi Adrian Cârciova, Cristian Iaru, Oana Adriana Ion şi Mădălina Ignat, studenți ai altor facultăți.

Trupa care cântă live este alcătuită din Sorin Ciprian Nicolescu – trompetă, Gabriel Golescu - chitară 1, Diana Paula Dudu - chitară 2, Jack Lee Golescu - chitară bas şi Lidia Creangă la tobe.

Ideea de a pune acest musical în scenă i-a venit Lidiei, pentru că o reprezintă pe ea şi perioada hippie a anilor '70 pe care a trăit-o din plin. Studenții s-au arătat şi ei încântați de mesajul pe care-l transmite: o pledoarie pentru iubirea eliberată de orice fel de prejudecăți, un manifest împotriva violenței, şi propune un nou mod de comportament, bazat pe toleranță, armonie, pace. S-a lucrat timp de un an de zile, atât în facultate cât şi la Casa de Cultură a studenților din Bucureşti, unde, prin bunăvoința Irinei Radu, fosta directoare, a actualului director Paul Bortaş, şi a Andei Avrămuț, responsabilă cu culturalul, s-a primit sala mare de la etajul 2, atât pentru repetiții cât şi pentru reprezentarea celor 4 spectacole.

Deşi Lidia a plătit 20 de spectacole licențiatorului, nu s-au putut juca decât 4, deoarece, neprimind de nicăieri nicio finanțare, au trebuit să-şi plătească propria prestație artistică.

Studenții şi orchestra au dat fiecare cât a putut, pentru a reuşi să plătească inginerul de sunet. Dar studenții au jucat excepțional, cu multă dăruire şi profesionalism şi merită toată lauda.

Dorin MANEA

Menestrelii hunedoreni în Franța

După succesul repurtat la Parlamentul European de la Strasbourg, artiştii de la **Huniadi Cantores**, **Cimpoierii din Transilvania** şi **Românaşul** au purces la drum şi au ajuns tocmai în Belfort pentru a participa la Festivalul Internațional de Muzică Universitară (F.I.M.U), ne comunică Mircea Goian, corespondent al cotidianului "Servus", Hunedoara.

În acest an F.I.M.U a însemnat 3 000 de artişti din 30 de țări, 14 scene, 250 de spectacole în 4 zile: rock, jazz, muzică clasică, muzica popoarelor, muzică actuală timp de 12 ore in fiecare din cele 4 zile.

Tinerii muzicieni ai ansamblului „Românaşul" de la Liceul de Muzică şi Arte Plastice „Sigismund Todută" din Deva au provocat spectatorii cu ritmuri de joc, cu melodii reprezentative din folclorul românesc. Răspunsul a fost pe măsură, s-au încins hore, s-a scandat numele grupului şi s-a cerut bis. Muzicienii de la **Huniadi Cantore** şi de la **Cimpoierii din Transilvania** au propus un spectacol în două părți, idee care a mulțumit atât pe iubitorii de muzică renascentistă, cât şi pe cei de muzică medievală şi tradițională.

Impresionant este în primul rând faptul că majoritatea artiştilor prezenți la festival sunt tineri, elevi şi studenți. Aceştia învață muzică în şcoli de profil şi sunt convins că în viitor vor urma o carieră concertistică.

Daniel LUNGU

O artistă complexă

Ioan SĂTMĂREANU

Poate că într-o zi îi vom consacra **Viorelei Filip** şi un “Portret componistic”, date fiind preocupările sale tot mai consistente în acest domeniu. Membru al UCMR din iunie 2008, a compus deja câteva melodii, unele din ele premiate: „Gata, plec în Argentina”(pr. 3, “Cerbul copiilor”, Sinaia 2007), “Ce dor mi-a fost de tine, marea mea”, “Este vară, sunt la mare!” (tot pr. 3 la “Festivalul tinereții”, Costineşti 2008), “Prințul şi prințesa” (premiul special Euroconcert la Mamaia Copiilor-2009), “Lumea spune că sunt mare” (pr. 2 la Festivalul tinereții, Costineşti 2009). Între compozițiile sale pentru cei mici se bucură de un mare succes “Româncuța”, “Sunt fetiță voinicuță”, “Te iau cu mine şi pe Lună”, “Milă mi-e de voi băieții”, “Balerina”, “Artistă eu voi fi”, “O broscuță dac-aş fi”, ş. a. Dar s-o luăm sistematic, pentru că această artistă complexă, despre care s-a scris relativ puțin, merită toată atenția noastră.

Născută în com. Tuzla, jud. Constanța, este fiica regretatului scriitor Stelian Filip. În paralel cu liceul, la Bucureşti, urmează cursurile Şcolii populare de artă, secția canto clasic, cu prof. Jean Dănescu, după care intră la Conservatorul “C. Porumbescu”, absolvind facultatea de Compoziție-muzicologie. Pasiunea îşi spune cuvântul şi se perfecționează din nou la Şcoala de artă, de această dată la Canto-muzică uşoară. Timp de 8 ani după aceea, predă la rândul ei la Şcoala populară de artă, dar la Giurgiu, perioadă în care se consacră ca solistă de muzică uşoară, cu numeroase turnee şi înregistrări. Destinul face ca, după ce a fost de două ori absolventă, Viorela Filip să fie, din 1990, profesoară la aceeaşi Şcoală populară de artă din Capitală! Din această postură se poate mândri că a lansat numeroase voci care înseamnă ceva în muzica noastră uşoară: Nico, Nadine, Alice Bursuc, Radu Ille, Alina Sorescu, Annes, Adelline, Mirela Mihalache, Radu Ghencea, Sorana Mohamad, Adina Postelnicu, Gheorghe Florin, Simona Secrier, Daniel Badea, dar şi alte talente de care azi se aude poate mai puțin – Lucia Nicolae, Alexandra Şerb, Cosmin Burtică, Jean Cristea, Luminița Cişmigiu (Kalmar), Irina Ciobanu, ş. a.

Interpretă, textieră şi dascăl - aceasta este **Viorela Filip**. Se înțelege, marele public o cunoaşte în primul rând ca solistă de muzică uşoară, deşi ea abordează la fel de bine muzica populară, jazz-ul, opera, opereta, canțoneta, romanța. Şi cum să nu fie aşa, când de numele ei se leagă titluri binecunoscute cum ar fi “Doar un trandafir” (Gh. E. Marian), “La o fereastră”, “Când a-nceput iubirea noastră”, “Vino, uită despărțirea” (Dumitru Lupu), “Fără iubirea ta” (Cornel Meraru), “Suntem numai musafiri” (Marcel Dragomir), “S-a deschis fereastra către vis” (Temistocle Popa), “O rază de soare” (Aurel Giroveanu). A editat 5 albume, a cântat în Germania, SUA (de 7 ori), Italia, Bulgaria, Ungaria, Rep. Moldova, a evoluat la toate marile noastre festivaluri.

Ca autoare de versuri, colaborează cu mai toți compozitorii noştri: Jolt Kerestely, Marcel Dragomir, Şerban Georgescu, Dumitru Lupu, Mihai Alexandru, Viorel Gavrilă, Nicolae Caragia, Cătălin Crişan, Marian Stârcea, George Natsis, Cristian Alivej, Mihai Vanica. Cu cel dintâi a lansat şi câteva albume cu cântece pentru copii. Practic, toate vedetele noastre au în repertoriu texte semnate de Viorela Filip, de la Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Angela Similea, Loredana Groza, Alexandru Jula, Dan Spătaru, Cornel Constantiniu, Gabriel Dorobanțu, Marina Florea, Aurelian Temişan la Ovidiu Komornyik, Anastasia Lazariuc, Radu Ghencea, Daniel Iordăchioae, Denis Roman, Florin Apostol, Dumitru Lupu, Nico. În această ipostază, din 1983 a colecționat o sumedenie de premii, la festivalurile de la Târgovişte (“Crizantema de aur”), Mamaia, Aleşd, Râmnicu-Sărat, Braşov, nemaivorbind de Diplomele de excelență, de onoare şi de merit. Albumele lui Gabriel Dorobanțu “O picătură de amor” şi “În lumea romantică”, cu versuri semnate în totalitate de Viorela Filip, au primit din partea casei Electrecord “Discul de aur”. Dar poate mai edificator ar fi să trecem în revistă câteva din şlagărele pe care le-am fredonat nu o dată şi care au versuri aparținându-i: “Toate florile din lume”, “Valsul iubirii a-nceput”, “Mi-ai adus iar primăvara”, “Trăiesc în lumea romantică”, “Mă-ntorc la tine, mare albastră”, “Steaua iubirii”, “Lumea spune că-i ghinion”, “S-aducem dragostea-napoi”, “Lumini şi umbre”, “Nu e nevoie de scrisori”, “Patima”, “Hai, ascultă-mi inima”, “Cât te-am iubit”, “Mai ieşi o clipă la fereastră”, “Doar ochii tăi”, “Îmi doresc să fiu o stea”, “Să uiți că te-am iubit”, “Ploaie, cântec drag”, la care trebuie să adăugăm neapărat zecile de texte ale unor hit-uri pentru cei mici, nelipsite de la concursurile de gen. Este cazul unor “Cocheraşul Fofăr”, “Vine iarăşi circul”, “Trenul cu vise”, “Am o fire de artistă”, “Charlestonul”, “Cum era, cândva, la Moşi”, “Hai, Ciquita!”, “E foarte bine”, “Primul fior”...

Cântăreață, profesoară, textieră, compozitoare, Viorela Filip este, de aproape patru decenii, unul dintre numele cu greutate ale muzicii noastre uşoare.

Ploaie de concerte

Călătoream până nu demult în capitalele apropiate pentru concerte atractive: iată că şi Bucureştiul a devenit un centru internaţional concertistic pop-rock. Am punctat câteva dintre concertele ultimelor luni, oprindu-ne la cele "de substanţă", nu neapărat la cele de mare popularitate.

Muzician mai degrabă discret, cunoscut de publicul larg doar pentru „Still Got the Blues", nord-irlandezul **Gary Moore** a urcat pe scena Ciuc Summer Fest de la Zone Arena. Unul dintre cei mai influenţi chitarişti ai lumii, care şi-a păstrat calitatea vocii, cu excepţionale însuşiri interpretative şi componistice. Alături de el un grup de

Gary Moore

muzicieni faimoşi. Cum scrie Radu Lupaşcu: Nu e super-producţie, dar Gary Moore a dat una dintre cele mai frumoase lecţii de muzică ale anului 2010.

Bob Dylan la Bucureşti pare să fi fost o dezamăgire pentru mulţi. Cum scrie Diana Popescu: Trubadurul răzvrătit pare să fi obosit. Îşi vede de turneu ca un funcţionar care prestează către populaţie servicii muzical-artistice; muzicianul şi-a făcut treaba la modul calculat.

Vrăjitorul muzicii electronice **Jean Michel Jarre** (alături de trei muzicieni la câteva zeci de sintetizatoare analogice) - la Sala Polivalentă din Bucureşti, unde a susţinut un concert organizat de Fundaţia Phoenix în faţa a aproximativ 6.000 de spectatori. Show-ul nu a avut parte de grandoarea pentru care Jarre e faimos în întreaga lume (primăria nu a vrut să aloce ridicola sumă de 200.000 de euro), în aer liber. Elemente aparte: instrumentul numit teremin şi scenografia show-ului formată din zeci de sintetizatoare şi pupitre de mixaj, proiecţii video.

Jean Michel Jarre

Pentru a treia oară în România dar pentru prima dată la Bucureşti, **Jean Luc Ponty** a susţinut un concert la Sala Palatului, alături de 3 instrumentişti de mare clasă. Cântând jazz la vioară, Jean Luc Ponty a oferit publicului bucureştean un spectacol plin de savoare, sensibil. Din păcate numărul persoanelor din public a fost mult prea mic în raport cu valoarea muzicii prezentate. Fără show, dar nu a fost nevoie, pentru că ni s-a oferit un jazz interesant, o partitură muzicală impresionantă.

Eros Ramazzotti, chitarist, compozitor şi solist, unul dintre cele mai mari nume ale muzicii pop-rock italiene, în turneu de promovare al noului album ("Ali e radici"). Dar pe stadionul Arcul de Triumf din Capitală nu s-au adunat mai mult de 8000 de spectatori, din cauza că preţurile biletelor au fost exagerat de piperate, Un show antrenant, pe un ecran cât toată scena au fost proiectate imagini sugestive: Ramazzotti ne-a încântat cu mai toate hiturile sale şi şi-a respectat publicul,

Paul Anka

Paul Anka însoţit pe scenă de 13 muzicieni de calibru a cântat pentru prima oară la Bucureşti. Concertul organizat de Modus Production, a strâns la Sala Palatului 4000 de spectatori. Artistul şi-a început recitalul din public, cu hit-ul *Diana* şi a cântat şi piese vechi şi piese mai noi, inclusiv coveruri incluse pe discul său din 2005 – Rock Swings. Nu a lipsit nici momentul Michael Jackson din acest recital – Paul Anka interpretând la pian *This Is It*. Un show tip Las Vegas, fără cusur.

Aerosmith (Steven Tyler, Joey Kramer, Brad Whitford, Tom Hamilton, Joe „Fuckin'" Perry şi Russ Irwin - "băieţii răi din Boston"): anunţaţi iniţial la RomExpo, s-au mutat la Zone Arena - 30.000 de fani şi alţii care au ascultat şi privit de peste gard. Steven Tyler, deşi a ajuns la o vârsta respectabilă (62 de ani) s-a mişcat şi a cântat uimitor, efectuând o incursiune prin toată discografia trupei. Un show excelent.

Irlandezii de la **The Cranberries** la Zone Arena, reuniţi după mai bine de şase ani de pauză, au oferit o porţie de rock axată pe vocea inconfundabilă a solistei Dolores O'Riordan, care va împlini 39 de ani şi a vorbit de cei 20 de ani de la înfiinţarea formaţiei. Grupul a făcut o incursiune prin toate albumele, iar publicul a cântat o dată cu ei "Linger", "Zombie" ş.a. Spectacol reconfortant, sincer.

În proiectul Blue Moods, conceput impecabil de Ioan Big, a sosit celebrul **Terence Charles "Snowy" White**, unul dintre chitariştii trupei Pink Floyd din turneul "*Is There Anybody Out There? The Wall Live"* (1980-1981). A (re)venit la Bucureşti pentru un recital de blues pentru cunoscători şi nu numai. Fineţe.

„*Together Live*": turneul **Winwood – Clapton**, organizat de Marcel Avram, cu o grupare de virtuozi. Pentru mulţi necunoscuta a fost chiar Steve Winwood ale cărui performanţe artistice se pare că nu au fost cunoscute, de la Spencer Davis Group, Traffic, Blind Faith sau ca solo artist. A fost egalul lui Clapton pe scenă, într-un concert de clasă.

Din păcate nu am mai avut spaţiu pentru a puncta concertele unor Bobby McFerrin, Chris Rea, The Havana Lounge, John Laughlin, Duke Ellington Orchestra, Elton John, nici pentru AC DC sau Rammstein.

Gabi MATEI

Antract: „Live 25”

În ziua de azi este un adevărat miracol când o formaţie de top ajunge să aniverseze 25 de ani de carieră printr-un turneu naţional şi un CD (la care am adăuga prestigiosul premiu pentru rock al revistei ”A. M.”)! Iată că reuşeşte această performanţă Antract, grup legendar din Rm. Vâlcea, având-l în frunte şi azi pe Bobiţă Cătuşanu (bass). Alături de el primesc felicitările de „La mulţi ani!” Paur (vocal), Ilie „Manole” Vlad (chitară), Cosmin Cadar (tobe), Liviu Sorescu (clape), la două piese fiind invitat special Cristian Iordan, cel care a fost

inginer de sunet în studioul Wave Production, unde s-au realizat mixajele şi masterizarea. Nu lipsesc titluri pe care orice iubitor al rockului le cunoaşte: „Prietene”, „Eşti frumoasă”, „Taci, măi femeie!”, „Inima mea”, „Blestem”, „M-am obişnuit”, „Înger”. Antract, să ne vedem cu bine la... 50 de ani de existenţă, veteranilor!

Cristi Gram: „State of Mind”

Chitarist de mare valoare, influenţat de Yngwie Malmsteen (i se spune… Gramsteeen), Steve Vai şi John Petrucci, dar experimentat inginer de sunet, se remarcă cu formaţii studenţeşti în oraşul natal - Petroşani, trece la Talisman şi este din 2004 component al formaţiei Phoenix.

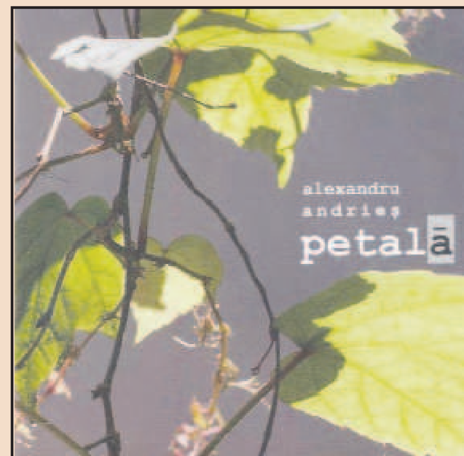
Primul său CD, cu 7 piese instrumentale (înregistrate şi produse în studioul propriu), este un proiect Elite Art Club Unesco şi a fost lansat printr-un concert la Sala Radio: alături de el îi găsim pe Iulian Vrabete - bass, Ionuţ Micu - baterie, Andreea Retegan - viola, Iulia Gheorghe - violoncel.

Un disc care poate fi ascultat cu plăcere nu numai de iubitorii chitarei electrice, şi care ne confirmă că la 37 de ani Cristi este demult un muzician virtuoz, matur, cum sunt tot mai puţini în rockul nostru.

Alexandru Andrieş: „Petală”

Cel mai prolific cantautor ale nostru (are peste 60 de albume), ne oferă o nouă colecţie de cântece noi (Black Crow Music Productions, A&A Records), fără o temă comună, dar la fel de simpatice ca de obicei (declară chiar artistul). Există şi un tiraj limitat de 300 exemplare pe vinil, pentru audiofili. Piesa *Octombrie* este o adaptare în română a excepţionalei piese *Octobre* a lui Francis Cabrel. În acelaşi timp cu discul a fost lansat şi un album de artă fotografică de peste 100 pagini,în conexiune cu discul.

Participanţi: Alexandru Andrieş – voce, chitară, pian, George Baicea – chitară, Aurel Mitran – şi el acolo, Sergiu Mitrofan – voce, Maria Ioana Mântulescu – voce, Victor Panfilov – percuţie, Sorin Romanescu – chitară, Cristian Soleanu – saxofon, Mircea Tiberian – pian, Eugen Tegu – bass, Tudy Zaharescu – tobe.

Un disc al lui Andrieş nu poate fi comentat, trebuie ascultat….

Direcţia 5: „Declaraţie de dragoste”

Cea mai “neobosită” formaţie a noastră (are peste 25 de discuri) ne oferă o nouă colecţie de cântece romantice, domeniu în care este imbatabilă. Apărut la Cat Music, CD-ul conţine 14 piese compuse de Marian Ionescu, cu

texte scrise de Cristi Enache (la 11 dintre ele), Florin Dumitrescu (1) şi Adina Butar (1).

Componenţa stabilă (Ionescu, Enache, Damalan, Kesheri - recent a revenit alături de ei şi Toni Şeicărescu), coeziunea indiscutabilă, linia stilistică unitară - sunt argumentele care au ridicat la cote uriaşe popularitatea formaţiei -

este greu de descris entuziasmul publicului (mai ales cel femini) la concerte. Şi după cum se vede, formația are în față încă mulți ani o carieră şi mai are multe de spus în zona pop-rock a muzicii noastre.

Nico: „Love Mail"

După 3 ani, Nico (Nicoleta Matei) ne oferă al patrulea său CD (apărut la Cat Music), cu 12 trackuri (dintre care 3 instrumentale).

Muzica aparține soțului - Laurențiu Matei (cu o singură excepție - Laurențiu Duță). După cum declară solista, ea propune un stil în vogă europeană, combinație între pop şi muzica soul a anilor '60 cu uşoare influențe rock şi rnb, pentru toate vârstele, spre deosebire de muzica de club, mediatizată excesiv în România. Totul, cu sunete cât mai naturale, datorate formației Chorus Live Band: Laurențiu Matei şi Bogdan Păunescu - chitare, Doru Tătaru - keyboards, Andei Frâncu - bass, Eduard Cojocaru - drums.

Voce de calitate, maturizare evidentă - muzical şi conceptual.

Legacy: „Across The Times"

La 10 ani de la înființare, formația bucureşteană lansează primul CD; totul cu forțe proprii, aproape... în familie - înregistrat şi mixat în propriul studio, 10 cântece scrise de componenți (texte în engleză), grafica (excelentă) – Ovidiu Turcu (chitară, voce,

claviaturi). Alături de el se găsesc fratele Sabin - bas şi... tatăl – Octavian Tani (baterie), precum şi Andrei Perețianu (chitară). Doar masterizarea s-a făcut în Germania. Componență stabilă de mult timp, heavy metal după toate regulile stilului, practicat cu pasiune.

Accent... mai mult de 30

Formația tulceană ACCENT (rețineți - nu Akcent!) s-a născut acum mai bine de 30 de ani. Membri fondatori: Paul Prisada, Nicolae Sava şi Gorg Torz. La început a fost un grup melopeic, iar după aproximativ o lună şi-a definitivat stilul: ROCK PROGRESIV. În această perioadă au fost create piesele **Câinele Enot, La pescuit, Năzdrăvancele, Poveste nr.1.** După succese în festivaluri urmează înregistrări radio-TV, concerte, ascensiuni rapide în topurile de specialitate. Participarea la **Festivalul CLUB A Bucureşti,** în martie 1981 (cu piesele **Şarpele întâiul, Oul dogmatic, Drum bun şi Alarmă falsă**) le consolidează poziția în muzica acelor vremuri. De altfel, prezența pe primul disc LP-live "CLUB A" aduce confirmarea şi consacrarea. Dar plecarea definitivă a lui Georg Torz în Germania determină schimbări timbrale în muzica Accent.

Noi apariții discografice: LP-ul **Invitație la discotecă** (1983) cu piesa Despre artă şi Rock 9 (1985). Concomitent - concerte, festivaluri, premii de creație şi interpretare. După aproape trei decenii, **ACCENT** se regrupează pentru editarea unui digi-pack: **COINCIDENȚE PREMEDITATE.** Un dublu CD, unul cu înregistrări din perioada 1979 – 1985, iar celălalt cu piese noi (2004 - 2006). Înregistrările s-au făcut la Tulcea şi Karlsruhe (Germania), în studioul TONSTUDIO LUFTSTROM (proprietatea lui Torz). Pachetul conține şi un DVD cu imagini vechi şi noi. Grafica pentru digi-pack şi booklet aparține lui Alexandru Andrieş.

Scrie Suzan MEHMET în cotidianul OBIECTIV: **Cu cuvintele nu poți vorbi despre muzică. Cu stările, da. Cu vibrația din tine, de asemenea. Eu cred că "Accent" este în primul rând vibrație.** Este un pasaj din articolul scris cu prilejul unui excepțional concert intitulat „30 de ani, cinci luni şi patru zile", cu Accent în formula Paul Prisada - chitară, voce, Nicolae Sava - claviaturi, voce, sax, Florin Lefter - chitară bas, Marian Ene-tobe, Călin Grigoriu - chitară solo, Florin Laghia - chitară, percuție, Dan Nica - chitară şi Gheorghe Murariu - chitară. A lipsit Georg Torz, unul din greii formației, care a promis că va sosi la următoarea întâlnire...

Pagini realizate de
Florin-Silviu URSULESCU

O artistă mereu reinventată

<u>Octavian URSULESCU</u>

I s-a spus ba „ciocârlie” (legat de interpretarea superlativă a celebrului cântec al idolului său, Maria Ciobanu, „Lie, ciocârlie”), ba „privighetoarea” (datorită glasului ei de o limpezime uluitoare). Nu ştiu exact cum cântă fiecare din aceste două păsărele, dar pot depune mărturie că **Marinela Pârvu** posedă o voce excepţională, pe care o stăpâneşte perfect în toate registrele, încântându-ne cu trilurile ei fermecate. Este nespus de simplu să scrii, într-un booklet de CD, despre un cântăreţ consacrat, dar mai important este să recomanzi sau să descoperi talente în ascensiune.

O consider pe Marinela Pârvu o adevărată revelaţie a stagiunii muzicale 2009-2010, prin concertele susţinute şi prin numeroasele apariţii pe micul ecran. Este o adevărată artistă aflată în actualitate, presa (inclusiv pe coperta câtorva publicaţii de circulaţie) semnalând frecvent acest lucru. Ceea ce mă impresionează, în egală măsură, este versalitatea Marinelei Pârvu, ea putând, practic, să abordeze orice gen muzical (am ascultat-o, în particular, cântând şi muzică uşoară şi n-o face deloc rău!).

Vine dintr-o zonă, a Vâlcei, cu tradiţii folclorice extraordinare şi s-a impus pentru început ca o remarcabilă tălmăcitoare a folclorului autentic, printr-un

album convingător, „Vis pentru românii mei”. Şansa ei s-a chemat din start colaborarea cu un adevărat maestru, dirijorul şi orchestratorul cu vastă experienţă Nicu Ţane şi cu taraful acestuia, aşa cum în plan managerial îi datorează imens muzicianului Marius Ioniţă, viitorului ei soţ. Surprinzătoare mereu, cum spuneam, Marinela trece pe acest album, cu lejeritate, la muzica lăutărească autentică, valoroasă, propunându-ne o colecţie de melodii cuceritoare, antrenante. Scriam în titlu că artista se reinventează permanent, referindu-mă şi la proiectul etno-dance la care lucrează în prezent împreună cu compozitorul şi orchestratorul Andrei Kerestely, primele două înregistrări, mult difuzate la TV, fiind adevărate bijuterii. Dar asta, cum se spune, e o altă poveste.

Deocamdată vă invit călduros să „degustaţi” acest album de mare calitate muzicală, care, după atâtea kitsch-uri ale unor pseudo-artişti, repune în drepturile legitime acest gen muzical specific nouă, muzica lăutărească, la care românul face mereu apel, şi când e vesel, şi când e trist.

Mă bucur în egală măsură că acest proiect a fost susţinut de marele om de fotbal, bunul meu prieten Gino Iorgulescu, alături de alţi oameni de afaceri, excelenţi cunoscători de muzică şi preţuitori, iată, a adevăratelor valori. Frumoasă, mereu zâmbitoare, cu ochii ei superbi, peste câţiva ani Marinela Pârvu va fi una din vedetele noastre de prim rang!

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE EDITURA MUZICALĂ CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL ŞI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Director: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu Dănceanu
Consultant ştiinţific: Dumitru AVAKIAN

Semnează în acest număr:
Dumitru AVAKIAN, Al. I. BĂDULESCU, Corina BURA, Lavinia COMAN, Viorel COSMA, Grigore CUDALBU, Rodica DĂNCEANU, Tanta DIACONESCU, Anca FLOREA, Marcel FRANDEŞ, Oana GEORGESCU, Lucia Crinela GORGĂNEANU, Loredana IAŢEŞEN, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Adrian Leonard MOCIULSCHI, Doina MOGA, Ion-Ivan RONCEA, Mircea ŞTEFĂNESCU, Eugen TODEA, Bianca ŢIPLEA-TEMEŞ, Florin-Silviu URSULESCU, C.D. ZELETIN

Pentru ediţia electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x